

de Sprokkel

vrijzinnig humanistisch tijdschrift
regio Westhoek Noord

HERFST 2018

V.U.: Marc Van Muylen, Galloperstraat 48, 8670 Koksijde | Verschijnt driemaandelijks | oktober-november-december | 6de jaargang nr. 6

Afgeefkantoor: Gent X
P913985 - BC31649

thema DIERENWELZIJN

de mens.nu
is vrijzinnig humanistisch

de Sprokkel

de Sprokkel | 6de jaargang nr. 5

oktober - november - december 2018

Versijnt driemaandelijks

Verantwoordelijke uitgever: Marc Van Muylem

erkenningnummer: P913985

PB nummer: BC31649

Vrijzinnig Huis Koksijde

Galloperstraat 48

8670 Koksijde

T 058 51 90 94

M 0498 56 61 30

vrijzinnighuiskoksijde@gmail.com

www.vrijzinnighuiskoksijde.be

kernredactie

Lore Alleman

Nele Deblauwe

Lieve De Cuyper

Steven Dudal

André Laveyne

Marc Mortier

Marc Van Muylem

Stefanie Proot

droegen ook bij aan dit nummer

Maarten Boudry

Denise Van der Meiren

Erik Van der Straeten

Anne-Flor Vanmeenen

Claude Velter

Guy Cozijs

Bericht aan de lezers en de auteurs

Dit tijdschrift wordt gratis verspreid binnen de vrijzinnig humanistische gemeenschap regio Westhoek Noord. Wens je dit tijdschrift te ontvangen stuur dan je adresgegevens naar diksmuide@demens.nu. Je gegevens worden, behoudens bezwaar, opgenomen in een bestand beheerd door het huisvandeMens Diksmuide en uitsluitend gebruikt voor de verspreiding van dit tijdschrift.

De redactie is niet verantwoordelijk voor de inhoud van de door derden geleverde artikels. De kernredactie behoudt zich het recht om ingeleverde artikels te wijzigen, in samenspraak met de auteurs.

Inhoud

Editoriaal	2
Actueel	3-4
Column	5
Hoofdartikels	6-11 14-18
Discussietekst	12-13
Visietekst	18-20
Activiteiten in de regio	21-24
HuisvandeMens	29-30
Lokale vereniging	31-33
Boekbespreking	34
In de kijker	35-37
Gedicht	38

Editoriaal

In onze huidige maatschappij is er een duidelijke verschuiving merkbaar van het belang dat er aan dierenwelzijn gehecht wordt. Sinds 14 augustus 1986 bestaat er een wetgeving betreffende de bescherming en het welzijn der dieren die onder andere het houden van dieren, de handel, het vervoer, de invoer en uitvoer, het doden van dieren en dierenproeven betreft.

Uiteraard is goede regelgeving één zaak, maar ze handhaven is een andere. Slachthuizen worden al eens op de korrel genomen, maar ook voor landbouwers is het soms een uitdaging om alle regeltjes te kennen en op te volgen. Dierenrechtenorganisaties hebben dit in de media met undercoverbeelden al meermaals aangetoond. De meeste boeren dragen gelukkig wel veel zorg voor hun dieren en beseffen dat dierenwelzijn niet alleen in het belang van het dier, maar ook van belang voor de volksgezondheid is, wat we als consument alleen maar kunnen aanmoedigen.

Dierenwelzijn is een waarde die ondertussen vrijwel iedereen onderschrijft, maar ik stel me soms de vraag rond het welzijn van huisdieren. Mensen lijken als gevolg van de toegenomen welvaart en vrije tijd steeds meer geld uit te geven aan de aanschaf ervan, dat is duidelijk merkbaar wanneer je op de zeedijk of 's vrijdags op de markt loopt. Hierbij kan je ook een duidelijke 'modetrend' waarnemen. Het ene jaar is het de Jack Russel, het andere jaar de Golden Retriever of Yorkshire Terriër en nu dit jaar lijkt de Franse Bulldog blijkbaar erg populair. Uiteraard kan je niet voorbij de vele, al dan niet verklede, Chihuahua's in handtas of buggy. Trouwens ik vraag me af of zo'n (stress)uitstapje op de markt het welbevinden van een hond bevordert?

In België wordt het houden van een gezelschapsdier als een fundamenteel mensenrecht beschouwd. Maar beantwoorden eigenaars van honden, katten, vissen, knaagdieren en diversen allemaal aan de Dierenwelzijnswet? Kunnen zij hun huisdier de nodige verzorging, voeding en huisvesting geven? Beschikken zij over de nodige tijd en kennen zij de aard en noden van hun huisdier?

Gelukkig is dit meestal wel het geval en vormt het gezelschapsdier zelfs een volwaardig lid van het huisgezin. Maar gebrek aan voorkennis en het impulsief en ondoordacht beslissen, blijven ervoor zorgen dat dierenasielen overstelpt worden met huisdieren die gedumpt of verwaarloosd worden.

Het zou beter zijn dat kandidaat eigenaars vooraf extra op de basisverplichtingen naar dierenwelzijn toe gewezen worden, want zij dragen uiteindelijk de verantwoordelijkheid tot het welzijn van hun huisdier!

Marc Van Muylem

voorzitter Vrijzinnig Huis Koksijde

Wordt fan van de Sprokkel op facebook!
www.facebook.com/desprokkel

De vrijzinnige gemeenschap laat van zich horen op de Albertplechtigheid

Deze speech werd voorgelezen door Lore Alleman in naam van de vrijzinnige gemeenschap tijdens de 'Nationale hulde aan koning Albert I en de helden van de ijzer' op 5 augustus te Nieuwpoort. De tekst is van Aubry Cornelis, directeur communicatie bij deMens.nu.

Gedurende 99% van de geschiedenis was 99% van de mensen arm, hongerig, bang, vies, dom, lelijk, ziek en ongelukkig." Nogal cru maar volkomen terecht maakt de Nederlandse historicus Rutger Bregman in zijn boek Gratis Geld Voor Iedereen komaf met de romantisering van het verleden.

Met een karrenvracht cijfermateriaal toont hij aan hoe het tijd volledig is gekeerd in dat allerlaatste procentje van de geschiedenis. Dat is de periode waarin u en ik vandaag leven. "In slechts één promille van de tijd die wij als soort hebben doorgebracht op deze planeet zijn miljarden van ons rijk, doorvoed, veilig, schoon, slim, gezond en sommigen zelfs mooi geworden." besluit Bregman.

Die spectaculaire kentering ging samen met een al even spectaculair kantelen van wereldbeeld in onze contreien.

De Verlichting, in de 18de eeuw, leerde ons elke vorm van autoriteit of gezag die niet op feiten of vrij onderzoek berustte, te verwerpen of toch minstens kritisch onder de loep te nemen.

Dat had verstrekkende gevolgen. Plots kwam elke mens ter wereld in een andere context. Hij of zij was bevrijd van een a priori vastgelegd of door gehoorzaamheid aan een bovennatuurlijk wezen bepaald lot.

De toekomst, die lag van nu af aan wagenwijd open. Het leven: dat werd maakbaar, verbeterbaar. De mens mocht én moest voortaan zijn eigen boontjes doppen. Het duo Vrijheid & Verantwoordelijkheid deed op die manier zijn intrede.

En met dit nieuwe tijdperk werd ook een nieuw woord geboren: vooruitgang.

Dames en heren,

De gedachte dat elk mensenleven van onschatbare waarde is, werd óók tijdens die omwenteling geboren. En bij

uitbreiding de gedachte dat elke mens over onaantastbare rechten moet beschikken om van dat leven zelf iets waardevols te kunnen maken.

De Amerikaans onafhankelijkheidsverklaring uit 1776 is zo'n prille ode aan fundamentele mensenrechten, net als de *Déclaration des droits des hommes et du citoyen* uit het revolutionaire jaar 1789.

Het zijn nog steeds deze twee kerngedachten die ons op een dag als vandaag samenbrengen:

- We herdenken alle waardevolle leven dat verloren is gegaan in de waanzin van de Grote Oorlog.
- We herdenken de moed van al we zich heeft opgeofferd om onze idealen van vrijheid, gelijkwaardigheid en solidariteit te laten zegevieran. Want zij vormen de sokkel van alle mensenrechten.

Onze dankbaarheid om dat verzet kan niet vaak genoeg worden uitgedrukt. Want wat als? Wat als het er niet was geweest of het onderspit had moeten delven? Dan was van een kentering in de geschiedenis geen sprake geweest. En dan had Bregman zijn analyse niet durven schrijven.

Wat de uitkomst ook is geweest, de verwoestende kracht van de Eerste en Tweede Wereldoorlog vormen lelijke wratten op het gelaat van dat allerlaatste procentje geschiedenis.

Wanneer we herdenken, moeten we daarom niet alleen de helden herdenken. We moeten ook blijven herinneren aan hoe het zo fout is kunnen lopen.

Als we dat doen, dan valt meteen iets op: de dynamiek van beide wereldoorlogen stond haaks op het DNA van die Verlichting. Misschien waren die ideeën nog niet diep genoeg geworteld, wie zal het zeggen? We zien elk geval dat:

- Het individu weer op de achtergrond verdween, ten koste van de groep. De contouren van die groep werden bepaald op basis van kenmerken waar je als mens geen

enkele verdienste of schuld aan hebt.

- De constructieve kracht van dialoog werd ingeruild voor de vernietigende kracht van geweld.
- Feiten, kritische vragen en genuanceerde analyses weken voor opzweepende propaganda.
- Wie een ander mening toegedaan was, was geen gesprekspartner maar resoluut de vijand. En de vijand werd vervolgens ontmenselijkt.

Kortom: de rede en de open geest ten aanzien van anderen, twee kernbegrippen uit de Verlichting, werden de rug toegekeerd. Tunneldenken, machtshonger en onverdraagzaamheid eisten weer de hoofdrol op, net zoals ze dat voor de 18de eeuw voortdurend hadden gedaan.

Dames en heren,

Waar staan we vandaag, 100 jaar nadat de wapens zwegen? Hoe duurzaam is de vrede, één eeuw nadat er dure eden werden gezworen over 'nooit meer oorlog'? Het antwoord is niet eenduidig.

Eenzijds zijn wetenschappers het erover eens dat de wereld na 1945 een uitzonderlijke periode van toenemende vrede is ingegaan. *The Long Peace*, noemen historici het. Een periode die bijvoorbeeld een fantastisch project als de Europese Unie mogelijk maakte – de EU kreeg in 2012 nog de Nobelprijs van de Vrede.

Een periode ook die heeft geleid tot een nooit eerder geziene internationalisering van economische, wetenschappelijke en culturele activiteit. 'De ander' kreeg een gezicht, het werd een volwaardige gespreks- en een handelspartner.

Tegelijk zien we dat precies dit globaliseringsproces leidt tot nieuwe spanningen en breuklijnen. Veel mensen zijn opnieuw op de vlucht: voor conflicten in hun regio; voor het ontspoorde klimaat; voor vervolging omwille van hun geloof – of net omwille van het feit dat ze er geen hebben.

Muntoorlogen, cyberwars en nieuwe handelsbarrières vervangen de oorverdovende oorlogswapens van weleer. De legitimiteit van internationale instellingen die de geopolitieke vrede van 70 jaar geleden hebben ingeleid, staan vandaag onder druk. En de ander, die wordt opnieuw vaker als deel van een vijandige groep gezien, en niet langer als een mens.

Tegen dat soort tendenzen moeten de waarden van de Verlichting een golfbreker zijn. Die kracht hebben ze, tenminste als wijzelf die kracht niet ondermijnen door te twijfelen aan hun universele en tijdloze relevantie.

De vrijzinnig humanistische gemeenschap engageert zich ertoe om die twijfel te verslaan. We zijn het aan de helden van de Eerste Wereldoorlog verschuldigd.

De kijk van ... Nele

There's a rat in me kitchen what am I gonna go?

*There's a rat in me kitchen what am I gonna do?
There's a rat in me kitchen what am I gonna go?
I'm gonna fix that rat that's what I'm gonna do,
I'm gonna fix that rat.*

Op een avond bleek de titel van een nummer mijn akelige realiteit. Ik was alleen thuis. Vaneigens, je zal het nooit anders zien! Al goed dat het beest geen teken van leven meer vertoonde, wat me niet minder deed huiveren, maar toch. Bah, ratten! Vies!

Naast de dode rat zat onze springlevende kat. Hij was übertrots op zijn vangst, dat zag je zo. Katten kunnen ontzettend vol zijn van zichzelf, de onze ook. Met een blik van 'kijk eens wat ik voor je heb' zat hij me aan te staren. Helaas, een aai over z'n kopje kreeg hij er niet voor. Kat teleurgesteld, ik op zoek naar caoutchouc handschoenen en een fles Dettol. I fixed the rat, 't is te zeggen, ik belde iemand die het kon fixen voor mij.

Niet veel later ging ik boodschappen doen en liet ik de achterdeur op een kier. Bij thuiskomst lag de keuken vol pluimen. Op de deurmat vond ik de kat, likkend aan z'n lippen en met wat bloed aan z'n poot. 't Had hem duidelijk gesmaakt.

Er volgden nog wat veldmuizen, een prachtig gevederde lijster, wat mussenjongen, een hoop insecten, waaronder een paar mooie koolwitjes, en uiteindelijk een rat die dubbel zo groot was als het exemplaar waarmee hij eerst thuiskwam.

De kat, die vroeger Ronny heette, maar sinds wij hem adopteerden naar Otto luistert, blijkt een roofdier. Een naam zoeken voor het beestje was geen gemak. Mijn zoon opperde Ronnie Flex, je kent die wel van 'Drank & Drugs', maar dat vond

ik erover. Je zal 's avonds om 22u maar staan roepen aan je achterdeur: 'Ronnie Flex! Ronnie Fle-ex! Kom poes!' Neen, echt niet!

We hadden ooit een kat die Miro heette, en ook een Matisse. Ik vond Pablo mooi in het rijtje passen, maar daar gingen de kinderen niet mee akkoord. Francis, Henry en Jeff scoorden ook een njet. Toen we in de Kringwinkel door een boek bladerden en er een foto van een schilderij van ene Otto Boudewijn de Kat in vonden, was de naam beslist: Otto, of Otje, Otteke, Ot, al naargelang diegene die hem roept.

**“Onze jager ligt
vredig te slapen
naast mijn laptop.
Naast moordzuchtig
is hij ook gewoon
ontzettend lief.**

Nu ik dit schrijf ligt onze jager vredig te slapen naast mijn laptop. Naast moordzuchtig is hij ook gewoon ontzettend lief. Een kat met een gespleten persoonlijkheid. Hij is nu een dikke acht maand deel van ons gezin. We adopteerden hem via het asiel in Gent. Toegegeven, toen ik daar in dat kleine, schamele bureau van het asiel stond om zijn papieren in orde te krijgen, moest ik even slikken. Al de vorige huisdieren waren bij ons sinds ze kitten of puppy waren, nu gingen we voor een bijna tweejarige kat met een historiek van verwaarlozing. Oh boy, als dat maar

goed komt, dacht ik toen. Maar het kwam goed, binnen de drie minuten dat Otto bij ons thuis was.

Dierenwelzijn in België

De belangstelling voor dierenwelzijn in West-Europa en in België is relatief recent. Ik herinner me uit mijn jeugd dat de 'Koninklijke Belgische duivenliefhebbersbond' een premie uitbetaalde voor het doden van roofvogels. Zo werden er in het seizoen 1962, 63 premies betaald voor het doden van 2.647 roofvogels, in de statistiek aangegeven als sperswers. Dit werd beschouwd als normaal en gunstig. Maar er is veel veranderd.

Door de verhoogde welvaart gaan mensen steeds meer geld besteden aan de aankoop en verzorging van gezelschapsdieren en dit gezelschapsdier komt nog te vaak uit het wild. Wanneer ik de armoede zie van de mensen die leven in de 'plakkerkampen' in Zuid-Afrika, met huizen uit zink- en bordplaat nauwelijks bestand tegen een flinke regenbui of een storm, moet ik steeds denken aan het hondenkapsalon bij ons op de hoek. Waar dieren vroeger enkel een nutsfunctie hadden dienen ze de laatste eeuwen steeds meer als vermaak en amusement.

In 1986 werd een nieuwe wet op de bescherming van het welzijn van dieren gepubliceerd en werd de 'Raad voor dierenwelzijn' opgericht. Later aangevuld met een 'Deontologisch comité voor de proefdieren' en een 'Dierentuinen commissie'. In het begin was dit slechts een aanhangsel van het Ministerie voor landbouw en kwam een en ander moeilijk van de grond. Men kan niet zeggen dat de betreffende landbouwministers aan de kar trokken. Gelukkig was er de oprichting van GAIA (global action in the interest of animals) in 1992. GAIA was veel actiever dan de bestaande dierenbeschermingsverenigingen en heeft ervoor gezorgd dat veel dossiers in een stroomversnelling raakten. Alles veranderde in positieve zin toen in 1999 Magda Aelvoet minister werd van Volksgezondheid en leefmilieu. Dierenwelzijn was nu ondergebracht bij volksgezondheid. De 'positieflijst zoogdieren', die in 1995 zo goed als afgewerkt was, kwam uit de kast en werd gepubliceerd als KB

in 2002. Sinds de zesde staatshervorming is dierenwelzijn een gewestelijke bevoegdheid en hebben we een minister voor dierenwelzijn. Voor mij is de regionalisering van dierenwelzijn geen goede maatregel. De normen in de drie gewesten zullen onvermijdelijk langzaamaan gaan verschillen. En dit voor een klein land als België.

Het geven van een goede definitie van dierenwelzijn is niet eenvoudig. Ook zijn er verschillen tussen de wetgeving van de landen. Onze wetgeving geeft aan dat:

1. Dieren moeten gehouden en gehuisvest worden overeenkomstig hun aard, hun fysiologische en ethologische behoeften, hun gezondheidstoestand en de graad van ontwikkeling. Zo moeten verlichting, temperatuur, vochtigheidsgraad en verluchting aangepast zijn.
2. De dieren moeten aangepaste en voldoende voeding krijgen.
3. Pijn, lijden en letsels moeten vermeden worden. De dieren moeten voldoende bewegingsvrijheid hebben en ze moeten hun normale gedrag kunnen uitoefenen, zodanig dat geen stereotypen of stress ontstaan.
4. Verder mag niemand handelingen plegen waardoor een dier zonder noodzaak omkomt of zonder noodzaak een verminking, een letsel, of pijn ondergaat. Zo is seks hebben met dieren verboden.

De wet is ondertussen aangevuld met talrijke KB's en we hebben in België een van de beste dierenbeschermingswetten. Zo zijn in België circussen met wilde dieren niet langer toegelaten.

GAIA bracht in België dierenrechten terug in het debat. De 'Universele Verklaring van de Rechten van de Mens' is nogal bekend. Maar wie weet dat de UNESCO in 1978 te Parijs de 'Universele verklaring van de rechten van het dier' afkondigde? Daarin staat onder andere: "Elk dier

heeft recht op de aandacht, de zorgen en de bescherming van de mens.” Toekomstige uitbreiding naar de planten ligt voor de hand, want er bestaat ook plantenmishandeling. Ondertussen gaan enkele stemmen op om dierenrechten op te nemen in de grondwet. Dit heeft voordelen voor de dieren, maar... zelfs de 'Universele verklaring van de rechten van de mens' wordt in een aantal landen en door zekere partijen in vraag gesteld. Tenslotte: dierenwelzijn is vooral belangrijk in West-Europa, maar is zo goed als onbestaande in de meeste landen.

Zelf was ik intensief betrokken bij de wetgeving over wilde dieren en ik wil daar iets meer over vertellen.

De positieflijst zoogdieren

Tot ongeveer 15 jaar geleden kon in België iedereen elke diersoort bijhouden. Er waren mensen die leeuwen hielden of chimpen, meestal in erbarmelijke omstandigheden. Zelfs mensen die op een appartement wonen en honden bijhouden, beseffen niet dat dit slecht is voor het welzijn van de dieren. Dieren moeten ruimte hebben om rond te lopen en hun normale gedrag te kunnen uitoefenen. En dat kan niet op een appartement, zelfs al gaat men elke dag een uur wandelen met de hond.

Door de wet van 1986 kon een lijst opgesteld van de dieren die nog mochten gehouden worden. Ik was verantwoordelijk voor de zoogdieren, toevallig de enige lijst die werd omgezet in een KB. Tenslotte kwamen we tot een mooi resultaat. Er ontstond een lijst van 42 soorten en soortengroepen, de meest gedomesticeerde soorten en soorten die reeds langer bijgehouden werden als troeteldier. Al te veel mensen denken dat het bijhouden van een troeteldier gemakkelijk is. Men knuffelt het wat (zolang het niet bijt) en geeft het eten (al dan niet aangepast). De meeste troe-

teldieren overleven hun gevangenschapssituatie niet lang. Het diertje is tenslotte een wegwerp object (zoals nu ook al te veel honden en katten).

Belangrijk is dat dieren die niet op de positieflijst staan niet meer mogen verkocht worden in handelszaken.

Spijtig maar voor vogels en reptielen is er nog geen positieflijst.

Dierentuinen

Wanneer het gaat over wilde dieren in gevangenschap, denkt men in de eerste plaats aan een dierentuin. De Belgische dierentuinwetgeving vormt een eerste aanzet tot het op een verantwoorde wijze bijhouden van wilde dieren in gevangenschap. De dierentuinencommissie heeft normen uitgewerkt voor het bijhouden van zoogdieren, vogels en reptielen en nu, bijna 20 jaar later, worden ze opnieuw bekeken. In 20 jaar is er veel nieuwe informatie, ook omdat dierenwelzijn erkend wordt als een wetenschappelijke opleiding en het aantal publicaties dagelijks toeneemt.

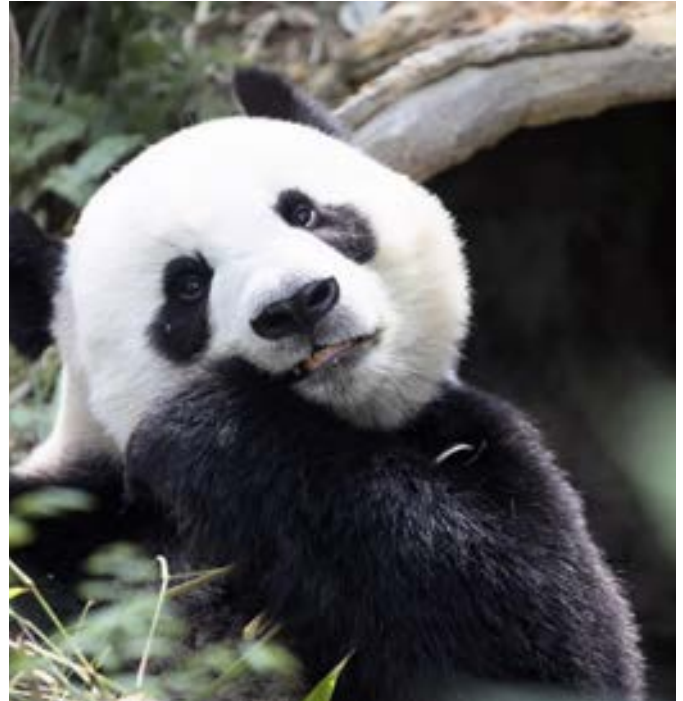
Dieren in een dierentuin zijn niet gedomesticeerd. Huisvesten overeenkomstig hun aard, hun fysiologische en ethologische behoeften, hun gezondheidstoestand en de graad van ontwikkeling, is dan ook niet zo eenvoudig. Het zien van de bezoekers is stresserend voor de meeste dieren. Kinderen kloppen vaak op ramen wat ook zeer stresserend is voor de dieren. Zelfs in grote kooien is vastgesteld dat de dieren de grootste afstand tot de bezoekers verkiezen. In de nieuwste normen wordt dan ook opgenomen dat iedere kooi een ruimte moet hebben waarin de dieren zich kunnen terugtrekken. De bezoekers kunnen ze dan niet zien. Veel bezoekers begrijpen dit niet. Ze zijn gekomen om dieren te zien.

Maar er is meer. De normen die worden uitgewerkt voor het bijhouden van dieren in dierentuinen, zouden ook moeten gelden voor proefdierinstellingen, opvangcentra en particulieren. Ondanks alle aanpassingen en verbeteringen, wordt het bestaan van de dierentuin meer en meer in vraag gesteld. Doordat de informatie over de natuurlijke leefomstandigheden van wilde dieren nu rechtstreeks voor meer en meer mensen beschikbaar is, groeit de kritiek op de wijze waarop dieren in dierentuinen gehuisvest zijn. Op televisie worden dagelijks prachtige films over het leven van wilde dieren getoond. Ook ecotoerisme zit in de lift: steeds meer mensen hebben de mogelijkheid om deze dieren te bekijken in hun natuurlijke omstandigheden. Wat is dan nog de meerwaarde van een dierentuin? Een diergaarde heeft een voorbeeldfunctie: door te tonen hoe het echt moet kan men de bezoekers duidelijk maken dat het bijhouden van wilde dieren niet zo eenvoudig is, veel vak-kennis en aangepaste huisvesting vereist.

Dierentuinen zijn er zich van bewust dat hun imago verslecht. Om hun bestaansrecht – vooral naar wetenschappers en beleidsmensen toe – te verdedigen, halen zij steeds meer het modeverschijnsel 'behoud van de biodiversiteit' aan als argument voor hun bestaan. De achterliggende gedachte is dat in een dierentuin bedreigde soorten gekweekt worden om ze later terug uit te zetten in de natuur. Dit geeft de dierentuin de mogelijkheid om zonder gewetenswroeging de zeldzaamste diersoorten tentoon te stellen en mee te profiteren van de beperkte subsidies beschikbaar voor natuurbehoud en biodiversiteit. Hoe zeldzamer de soort, hoe meer bezoekers. Dat werd recent nog aangetoond door de panda's in Pairi Daiza, toch nog onze mooiste dierentuin. Volgens mij kan een dierentuin geen rol spelen bij het behoud van soorten.

Er moet dringend een discussie over het bijhouden van mensapen in dierentuinen (en in gevangenschap) worden opgestart. Dit zijn hoog ontwikkelde en zeer intelligente dieren die nauw verwant zijn met de mens. Mensen en mensapen evolueerden meer dan vier miljoen jaar geleden uit eenzelfde voorouder. Iets minder dan twee miljoen jaar later ontstond de eerste soort in het genus *Homo*. De huisvesting van mensapen in veel dierentuinen is vandaag de dag verre van optimaal: hun kooien zijn te klein en de opstelling ervan getuigt van weinig respect voor hun privacy. Deze dieren hebben behoefte aan complexe kooien met verschillende kamers waarin ze zich kunnen terugtrekken zodat ze niet verplicht zijn zich op te houden in de ruimte waar ze kunnen bekeken worden door het publiek. Het zou mijns inziens best zijn om geen mensapen meer te houden in gevangenschap.

Tot slot een overweging, hoe zou onze houding ten opzichte van wilde dieren volgens mij moeten zijn? De mens is

geobsedeerd door wilde dieren. Hij moet er iets mee doen: ze vangen of schieten, ze kopen en verkopen, ze bijhouden in gevangenschap, er gaan naar kijken in dierentuinen of in natuurparken, ze opeten, er allerlei gebruiksvoorwerpen en souvenirs van maken, ze bestuderen, ze gebruiken als proefdier, ze kweken om terug te zetten in de natuur, ze beschermen, ze inzetten bij het natuurbeheer, ze gaan bevrijden uit gevangenschap. Wat dan ook, iedereen wil iets doen met wilde dieren. Waarom kunnen we ze gewoonweg niet met rust laten? Ze laten zitten in de natuur waarvan we grote stukken beschermen, gebieden die ontoegankelijk zijn voor toeristen, bezoekers en wetenschappers.

Ik vrees dat, vooraleer we zover zijn, er enkel nog dieren zullen overleven in een of andere vorm van gevangenschap en dat alle biotopen waar de dieren in vrijheid kunnen leven ingenomen zullen zijn door de mens. En dan is het te laat om nog te praten over dierenrechten en dierenwelzijn.

Erik Van der Straeten

Erik Van der Straeten woont in Geluwe. Hij is professor emeritus aan de UA, departement biologie. Erik is actief lid van het Wetenschappelijk Comité van CITES, lid van de Vlaamse dierentuincommissie en plaatsvervangend lid van de Brusselse dierentuincommissie en lid van de Small Mammal Species Group van IUCN (International Union for Conservation of Nature). Hij is ook voormalig lid van de Belgische Raad voor Dierenwelzijn en het deontologisch comité voor proefdieren. De helft van zijn tijd brengt hij door bij zijn zoon in Zuid-Afrika. Hij probeert zoveel mogelijk boeken te lezen. Daarnaast zet hij zich in voor alle comités waar hij deel van uitmaakt.

De Zonnegloed: opvangcentrum voor verwaarloosde en mishandelde wilde dieren

Op één van die superwarme julidagen trok ik met mijn kroost naar De Zonnegloed in Vleteren, een opvangcentrum waar verwaarloosde en mishandelde wilde dieren die niet terug naar de natuur kunnen een definitieve thuis vinden. De dieren die er aankomen vinden er de ruimte om te groeien, te herstellen en te genezen van het leed dat hen door mensen werd aangedaan. Terwijl zoon- en dochterlief naar de dieren gaan kijken, heb ik een gesprek met Karel Ackaert, de oprichter en bezieler van De Zonnegloed. Hij vertelt honderduit over zijn werk en zijn passie voor de dieren.

Van kinderboerderijboerderij naar sanctuary, een sprong in het duister

Karel Ackaert: “De Zonnegloed was oorspronkelijk een educatieve kinderboerderij gericht op scholen en instellingen. We focusten toen volop op ecologische thema’s, met aandacht voor bewuster leven. In 2011 wilde ik op de boerderij iets opstarten rond dierenwelzijn. Ik kwam terecht bij verschillende organisaties, waaronder Stichting AAP en verschillende VOC in België. En zo kwam ik in contact met wilde dieren, exoten maar ook inheemse dieren die nog altijd misbruikt worden in onze samenleving. Dat schokte me enorm! Ik schrok ervan dat er nog zoveel wilde dieren de dupe zijn van menselijke mistoestanden. Ze worden gewoon als huisdier gehouden of als entertainend ‘product’. Toen besloten we om op de boerderij een tentoonstelling te bouwen, een infostand om mensen te sensibiliseren rond het lot van wilde dieren. Die infostand is

er nooit gekomen. We zijn gewoon aangesproken om zelf dieren te gaan opvangen omdat de nood aan definitieve opvang heel groot is. Dieren die in beslag genomen worden kunnen steeds terecht in een tijdelijk opvangcentrum,

maar daarna... Waar moeten die dieren heen? Als er geen definitieve opvangplaats gevonden wordt, dan wordt het dier afgemaakt. Mijn vrouw en ik zeiden: we gaan daarmee starten. En zo is De Zonnegloed ontstaan. We wisten van geen kanten waar we aan begonnen! (lacht)

Over wasberen, neusberen en lynxen

Stichting AAP vroeg of we wilden helpen met de opvang van enkele wasberen. Wij hadden er de plaats en de kennis voor, want er werkten hier al twee gediplomeerde dierenverzorgers. We zorgden voor een aangepast verblijf en boden de wasberen een nieuwe en veilige thuis. Na een paar weken kwam er opnieuw een vraag: of we ook een paar neusberen wilden huisvesten. Toen hebben we die ook maar opgevangen. De bal ging goed aan het rollen! Niet veel later kregen we vanuit Duitsland het nieuws dat er in een gesloten dierenpark nog enkele lynxen achtergebleven waren. En hup, dan zijn we die ook maar gaan halen.

Op dat moment begonnen wij ons vragen te stellen: zijn wij hier wettelijk correct bezig? Mogen wij dit doen? We zijn gaan onderzoeken wat we juist moesten doen om aan de regels te voldoen. In België blijkt er geen wetgeving te bestaan over definitieve opvang van verwaarloosde wilde dieren als opvangcentrum. We zijn dan maar gecatalogeerd onder de dierentuinwetgeving, een zeer strenge wet. Nu, op zich hebben we daar geen probleem mee, maar die wetgeving vraagt wel enkele zaken waaraan wij niet willen toegeven. Zo moet een dierentuin meewerken aan kweekprogramma's, maar wij gaan met onze mishandelde dieren niet beginnen kweken, dat is onze taak niet.

Ons werk, ons leven

Ik vind dat mensen heel domme dingen doen met dieren, het is onze verantwoordelijkheid om hen op te vangen. Vanuit onze christelijke levensvisie proberen wij zorg te dragen voor de dingen die ons gegeven zijn, de dieren en de natuur. Mijn inzet voor de sukkelaars die aan hun lot overgelaten worden is gewoon mijn levenswerk. Dat is

niet altijd eenvoudig. Ik vertelde al over de moeilijke regelgeving. Wel, die wetten zorgen er ook voor dat wij niet op subsidies kunnen rekenen. Ik zou al heel content zijn als men ons zou erkennen als sanctuary, als men zou kunnen zeggen: jullie zijn geen dierentuin, maar een definitief opvangcentrum. Dat zou voor mij een hele stap vooruit zijn, een enorme geruststelling. Het is een zware dobber om alles financieel rond te krijgen, maar we gaan ervoor. We geloven erin en we doen wat we kunnen!

'k Zag twee beren

Drie soorten dieren worden heel vaak aangeboden in De Zonnegloed. Primaten, bijvoorbeeld. Mensen gaan op reis naar Marokko en komen thuis met een Berberaapje in hun valies. Of van die kleine Klauwaapjes, die zijn ook zo geëerd als huisdier. Maar dat zijn wilde dieren! Die horen helemaal niet thuis in de huiselijke sfeer, soms kan je daar met je verstand niet bij! In België valt dat gelukkig al bij al nog mee, maar in onze buurlanden worden exoten vaak gehouden als huisdier. In Frankrijk en Spanje worden grote katachtigen, zoals luipaarden, poema's, tijgers of leeuwen, gewoon in de achtertuin gehouden. Krankzinnig!

En er is sprake van een echte problematiek rond beren, vooral in de Oostbloklanden. Daar is het de tendens om een beer te houden als je een prestigieuze zaak hebt, zoals

een restaurant of een hotel. Ze zetten die beesten in een kooi voor de deur om macht te symboliseren en om bezoekers te lokken, maar dat zijn malafide praktijken. Een paar weken terug reddten we twee beren uit Albanië. Die dieren waren geroofd uit de natuur en opgesloten in een veel te kleine kooi. Die beesten kunnen niet opkomen voor zichzelf, zodra ze uit hun natuurlijke habitat gehaald worden zijn ze volledig afhankelijk van de mens.

Money, money, money

Dieren zijn big business. In België bestaat er een lijst waarop staat welke dieren je mag houden als huisdier. Nog veel te lang naar mijn goesting, maar kom, 't is toch zowat de

kortste lijst van Europa. Die lijst geldt enkel voor zoogdieren, voor reptielen en vogels telt die niet. Daar willen wij verandering in brengen. We willen lobbyen bij de overheid, vragen stellen: waarom komt zo'n lijst voor reptielen en vogels er niet?

Dierenmishandeling wordt gewoon niet streng genoeg bestraft. Je hebt mensen die de mishandeling moeten vaststellen en mensen die de strafmaat moeten bepalen. Dat zijn twee verschillende werelden. Een dossier is gewoon papier, de rechter heeft de situatie ter plekke nooit zelf bekeken. Zo kan je niet correct oordelen, vind ik.

Eén gered dier is één gered dier, los van die duizenden anderen die we niet kunnen redden. Mensen zeggen me soms: 'Maar Karel, dat is hier toch een druppel op een hete plaat'. Misschien wel, maar voor onze dieren is het dat niet. Wij maken geen verschil voor de wereld, maar wij maken wel een wereld van verschil voor onze dieren. Dat is voor mij 't belangrijkste!"

Dank je voor je tijd, Karel!

Trouwens, na een kwartiertje zoeken vond ik mijn kinderen terug bij de lama's in het park. "Gaan we nog eens naar de slangen en de spinnen kijken, mama?" Dju, dat was nu toch spijtig dat ze die nog niet bezocht hadden ;-)

Nele Deblauwe
vrijzinnig humanistisch consulent

Gedachten zijn vrij

Superhelden zonder spandex: de macht in jouw handen!

Wat als superintelligente buitenaardse wezens op de aarde zouden landen en ze ons tot slaaf zouden maken? Erger nog: ons opeten of gebruiken voor experimenten? Zouden ze dat recht hebben omdat ze hoger ontwikkeld zijn? En toch ook medicijnen moeten hebben? Of producten waar ze niet ziek van worden? En honger, behoeftes - dié hebben ze toch ook? Wat als we nu eens enórm lekker zouden zijn?

Het is gevaarlijk om meteen met zo'n gedachtenexperiment aan te draven want je voelt je al snel gemanipuleerd, hé? Je denkt spontaan 'nee, de aliens mogen dat niet!'... Maar je voelt de bui wellicht al hangen: doen wij het dan anders met dieren? Fantastisch, jij bent iemand die nog dóórdenkt! Niet evident in deze vluchtige 'zap-click-scroll'- tijden. Mag ik nog even wat verder op stap met/in je gedachten? Ik beloof: twee bladzijden – nuchter en neutraal – geen triestige foto's.

Zie je, dierenwelzijn is niet zo prioritair bij velen. En dat is begrijpelijk, er zijn zovéél pijnpunten in de wereld. Klimaat, vluchtelingen, armoede, mensenrechten...

Dierenwelzijn verdient niettemin een plek in dat rijtje. Sinds Darwin al beseffen we onze fundamentele verwantschap met elkaar en andere levende wezens, maar wat dat allemaal impliceert is vaak nog vaag. We voerden strijd voor gelijkwaardigheid van vrouwen, betoogden dat 'zwarten' niet 'achterlijk' zijn. Gróte stappen in de morele vooruitgang, maar voorlopig gaat het nog steeds alleen over mensen. Buiten deze cirkel wordt het wat moeilijker. Er zijn geen inferieure rassen of seksen, maar wel soorten?

En toen kwam één vraag die de cirkel open brak: 'the question is not can they reason, nor can they talk, but can they suffer?'. Kunnen dieren lijden? Het antwoord is absoluut bevestigend. Ze hebben uiteraard niet onze intellectuele bovenbouw, de existentiële dimensies van lijden gaan aan hen voorbij. Maar ze kunnen vrezen en verlangen, hechten en treuren, en in elk geval verdomd veel pijn ervaren. Hun systeem verschilt daarin zeer weinig van het onze. Ziedaar Darwin alweer: de verschillen zijn echt gra-dueel, niet fundamenteel. En ok, dieren doen elkaar ook van alles aan, 'zo is de natuur'. Maar: wij beseffen wat we doen en zij niet.

Neem nu een koe, een zoogdier net als wij. Biologisch ge-programmeerd dus om voor haar jong te zorgen, net als wij. Met hetzelfde limbisch systeem (*emotiecentrum*) in de hersenen, zoals wij. Hoe zou dat dan voelen om telkens

alle kalfjes af te nemen?

De koe die na ongeveer 6 jaar einde levensduur is, terwijl ze normaal gerust 20 kan worden.

De koe die in de jaren 1970 nog 4000 kg melk per jaar gaf en nu 10.000. Een fysieke inspanning die ongeveer overeenkomt met 8u hardlopen per dag.

Geen wonder dat ze 'boe' roept, ik zou dat ook doen. Als ik nog kon.

Kijk, ik ga niet melig zitten doen of eindeloos op dezelfde nagel kloppen. Zeker, er is discussie mogelijk en een sprinkhaan is geen koe. Maar er zijn méér dan genoeg harde feiten om bepaalde dingen al zeker niet meer of anders te doen. Van reëel lijden gaat een appèl uit, dat heeft niets met sentimentele dierenliefde te maken. Als vrijzinnig humanist, toegewijd aan onderzoek, kritisch denken en morele vooruitgang kunnen we dat niet naast ons neerleggen. Dat ruikt naar moedwillig de ogen sluiten.

Wees gerust, geen zwaaiend vingertje nu. Welke keuzes je maakt, welke grenzen je trekt – dat is zelfbeschikkingsrecht. Zo vrijzinnig zijn we dan ook wel weer. Elk zijn moreel kompas. Besef alleen dat je niet weerloos bent. Dat je als consument macht hebt door de keuzes die je maakt. Bijvoorbeeld voor scharreleitjes of biologische eitjes – misschien zelfs geen eitjes? Voor vis met MSC-logo van duurzame visserij. Bijvoorbeeld voor producten die niet op dieren getest zijn. Bijvoorbeeld voor kledij zonder bont of dons. Bijvoorbeeld voor vegetarisch of veganistisch op het menu. Overigens nog gezond ook. En l-e-k-k-e-r!

Maar net zo goed voor vogelhuisjes in je tuin. Je handen uit de mouwen steken in het asiel (*Het is daar dweilen met de kraan open, ze zoeken áltijd helpende handen – van pleeggezin tot een keertje een hond uitlaten.*) Financiële steun aan natuurverenigingen (*meestal ook fiscaal voordelig*) of sponsoring van een dier in een opvangcentrum. Je huisdier steriliseren zodat het probleem van zwerfdieren kan ingedijkt worden. Giftstoffen mijden en vlinder/bijenvriendelijke planten in je tuin zetten. Je huisgeenoot niet bij een kweker halen maar bij het asiel (*nee, ze zijn daar heus niet allemaal getraumatiseerd en onhandelbaar*). Van je dappere looprondje een nog hipper rondje 'plogging' maken (*joggen en afval opruimen tegelijk*). Meedoen aan clean-beach-day. Een artikeltje schrijven in een tijdschrift, ik zeg maar iets ☺

Werkelijk: je hebt geen tijd, geld en handen genoeg voor alle mogelijkheden om dierenwelzijn te bevorderen. Ze liggen voor het rapen! De lijst met bovenstaande voorbeelden is alvast niet fictief – getest en goedgekeurd door ondergetekende. En ik zou nog véél meer kunnen doen, toegegeven, dat frustrert mij. Maar juist, er waren ook nog de mensenrechten, armoede, vluchtelingen,... En tussendoor het dagelijks bestaan zelf, met zijn eigen akkefietjes en pleziertjes. Alhoewel, het hoeft geen of-of verhaal te zijn. Je kan gerust doodgewone maar diervriendelijke boodschappen doen. Wegdromen bij een geurige shampoo die níet in een konijnenoog werd gespoten. Genieten van je smeuije soja-ijsje bij het gefladder rond je vogelhuisje, met je hond gered uit een Spaans dodenstation aan je voeten gevleid. Het 'goede' leven, waarbij goed in alle betekenissen opgaat is werkelijk niet zó moeilijk. Het is vooral een kwestie van keuzes. Wat is andermans welzijn je letterlijk en figuurlijk waard? We leggen elk onze accenten in het leven en dat is ok. Onthou gewoon dat je een heel leven hébt, waarmee je spectaculair veel kan doen! Ook voor dieren.

Anne-Flor Vanmeenen
vrijzinnig humanistisch consulent

Asiel Ganzeweide in Koksijde

Het welzijn van alle dieren is hun dagelijkse bezigheid...

Veertig jaar geleden werd Dierenasiel Ganzeweide vzw opgericht en in 2015 nam de vereniging een nieuwbouw in gebruik. Midden op de site van het Oud Munitiedepot te Koksijde (Wulpen), bouwde de vereniging een gebouw, helemaal geïntegreerd in de omgeving en gebaseerd op de achterliggende oude bunkers.

De belangrijkste doelstelling van de vereniging is duidelijk: het opvangen van rondzwervende huisdieren. Honden en poezen die niet langer gewenst zijn door hun baasje, krijgen via het dierenasiel een nieuwe kans. Men staat ook paraat om bij onvoorziene omstandigheden, crisisopvang voor dieren in nood, te garanderen. Dieren in nood zijn in de eerste plaats verwaarloosde dieren die door de Inspectiedienst Dierenwelzijn in beslag zijn genomen en het dierenasiel opvorderen om de verwaarloosde honden of katten op te vangen. Maar dieren in nood zijn bijvoorbeeld ook de dieren waarvan het baasje dringend moet gehospitaliseerd worden of in het slechtste geval overleden is en waar men niet onmiddellijk familie kan contacteren om zich over de dieren te bekommeren.

Het dierenasiel is voor de achtergelaten, gedumpte of verwaarloosde dieren een ideale plaats geworden. Het welzijn van de dieren wordt op een perfecte wijze gecombineerd met de creatie van een leuke werkomgeving voor personeel en vrijwilligers. Gespreid over de twee vleugels kunnen er tot vijftig honden en vijftig poezen verblijven. In functie van hun gezondheidstoestand of duur van verblijf gebeurt de opvang ofwel in een afzonderlijke ruimte (quarantaine) ofwel in de adoptiezones. Voor het uitvoeren van eenvoudige medische ingrepen beschikt het dierenasiel over een eigen dierenartskabinet en een recoveryroom.

Opgenomen dieren worden permanent opgevolgd om hen zo de beste kansen tot adoptie aan te bieden. De dierenartsen nemen een heel belangrijke rol op in de werking van het dierenasiel. Alle opgevangen dieren worden eerst in quarantaine geplaatst. Pas nadat de dierenarts, die tweemaal per week langskomt, de dieren heeft nagezien, mogen de honden de quarantainezone verlaten. De poezen blijven in de quarantainezone tot hun vaccinatietraject is doorlopen. Na de sterilisatie/castratie en identificatie met microchip verhuizen zij naar de adoptieruimte.

Voor de opvang van kittens en pups vervullen de vrijwilligers van het dierenasiel een belangrijke rol. Zij staan, bij hen thuis, in voor de belangrijke periode van socialisering van de jonge dieren. Door de kittens en pups uit het dierenasiel weg te halen, voorkomt men dat jonge dieren bestookt worden met ziektekiemen, die in een groepshuisvesting weleens aanwezig zijn. Vóór de dieren terugkeren naar het dierenasiel zijn ze medisch volledig in orde gezet en beschermd tegen de meest voorkomende ziektes.

Indien andere huisdieren, zoals reptielen of vogels in het dierenasiel binnenkomen, worden ze overgebracht naar centra gespecialiseerd in dit type van dieren. Om dieren op een correcte manier te kunnen transporteren, beschikt het dierenasiel over de aangepaste vervoermiddelen.

Gevonden huisdieren waarvan de eigenaar niet opgespoord kan worden of dieren afgestaan door hun baasje, worden via het dierenasiel ter adoptie aangeboden. Bij kandidaat-adoptanten zal de dierenverzorger via diverse vragen proberen de slaagkansen van een adoptie goed in te schatten.

Dierenasiel Ganzeweide kan niet bestaan zonder de inzet van het vast personeel en de vele vrijwilligers. Naast de dagelijkse zorg van de dieren zijn er nog veel andere taken, zoals de opvolging van de website, de adoptiecontroles van de geplaatste honden, opmaken van artikels voor publicaties, een handje toesteken op de propagandastand & verkoop van propagandamateriaal, rondleidingen in het dierenasiel ...

De zorg om dieren is binnen de samenleving niet meer weg te denken en verschillende onderwijsinstellingen organiseren opleidingen in het kader van dierenwelzijn. Hun studenten leren via stages dieren steeds beter kennen en aanvoelen. Daarom verwelkomt Dierenasiel Ganzeweide regelmatig stagiairs.

Ook de zorg om mensen is belangrijk in het dierenasiel. Meerdere malen per week komen mensen die met een lichamelijke of geestelijke beperking te kampen hebben, helpen in het dierenasiel. Hun inzet voor de dieren is vaak te bewonderen en levert voor mens en dier een toegevoegde waarde.

De Wet op het Dierenwelzijn bepaalt dat de gemeenten en steden verantwoordelijk zijn voor de opvang van rondzwervende dieren. Deze wettelijke verplichting is door de gemeentebesturen, via een samenwerkingsovereenkomst, overgedragen aan Dierenasiel Ganzeweide. Meestal is de politie het eerste contactpunt voor het melden van gevonden dieren, daarom valt het werkgebied van de erkende dierenasielen in West-Vlaanderen samen met een of meerdere politiezones. Het werkgebied van Dierenasiel Ganzeweide wordt gevormd door:

- Politiezone Westkust, zijnde De Panne, Koksijde en Nieuwpoort;
- Politiezone Spoorkin, waarin Veurne, Alveringem en Loozele vallen;

- Politiezone Middelkerke voor de gemeenten Middelkerke, Lombardsijde en Westende;
- Politiezone Polder omvattende Diksmuide, Houthulst en Koekelare.

De politie kan met gevonden huisdieren, 24 uren op 24, 7 dagen op 7, terecht in een afgesloten deel van het dierenasiel. Binnen de Hulpverleningszone Westhoek zijn een aantal brandweerposten uitgerust om dieren uit benarde situaties te redden. Deze brandweerposten hebben een permanente toegang tot het dierenasiel. Zo kunnen de dieren even tot rust komen voordat hun baasje hen komt ophalen.

Andere weetjes over het dierenasiel en heel wat nuttige informatie is terug te vinden in het ledenblad 'Ganzeweide', op de website en facebook. Het ledenblad verschijnt vier keer per jaar en bij interesse kan men een proefnummer (via de website) aanvragen.

Wie van nabij kennis wil maken met Dierenasiel Ganzeweide krijgt hiervoor de kans tijdens het opendeur weekend van 1 en 2 september (namiddag).

Het dierenasiel is elke dag op van 14.00 tot 17.00 uur, behalve op zon- en feestdagen.

Dierenasiel Ganzeweide vzw is gelegen te Koksijde, Langeleedstraat 12. Gebruik je GPS, dan zijn dit de coördinaten N 51 6.112, E 2 40.445

Meer informatie vind je op www.ganzeweide.be.

Het dierenasiel is bereikbaar via telefoon op 058 31 40 08 en mailen kan naar info@ganzeweide.be.

VOC Oostende: vogelopvang-centrum

Dierenwelzijn en wilde dieren

Als enig opvangcentrum voor vogels en wilde dieren krijgen we jaarlijks ongeveer 3500 à 4000 dieren binnen per jaar. Zoals de naam al zegt gaat het voornamelijk over wilde vogels en zoogdieren zoals egels, vleermuizen enzovoort. Onze missie is om die dieren in de best mogelijke omstandigheden terug in hun natuurlijk milieu vrij te laten.

Bij dierenwelzijn wordt in eerste instantie voornamelijk aan huisdieren gedacht. Krijgen de dieren voldoende voedsel? De juiste verzorging bij ziekte? Voldoende bewegingsruimte? Recent nog werd de wetgeving hierrond verscherpt om vooral malafide handelspraktijken te kunnen beperken. Dieren zijn niet zomaar koopwaar waarop zo veel mogelijk winst moet gemaakt worden, zonder zich om het welzijn van het dier te bekommeren.

Hoe kan dierenwelzijn dan van toepassing zijn op wilde dieren, want die hebben toch geen eigenaar?

Die vraag kunnen we vanuit twee hoeken bekijken. Enerzijds is er de mogelijkheid om op een legale manier wilde vogels te kweken en houden. Anderzijds zijn de vele duizenden wilde dieren die in opvangcentra in heel Vlaanderen worden binnengebracht, dieren die in nood zijn, en dus hulp nodig hebben.

Op een legale manier inheemse vogels houden is voor vele mensen een hobby. Er wordt gekweekt met allerlei roofvogels, eenden, vinkachtigen enz. Als bewijs van kweek in

gevangenschap moeten de nestjongen een heel specifieke kweekring om hun poot krijgen. De kwekers zelf verzorgen hun dieren heel goed, anders heeft men geen kweekresultaten. Op vlak van dierenwelzijn loopt het echter vaak mis bij of na het verhandelen.

Eender wie kan rechtstreeks of via het internet, zonder enige voorkennis, een gekweekte vogel kopen. En daar loopt het vaak fout. Nog steeds is het een hype om te pronken met een uil of grote roofvogel, thuis of op een openbare gelegenheid. Uilen zijn nachtdieren, willen dus slapen overdag! Bovendien hebben die roofvogels vaak een miezerig leven aan een kettinkje op een zitstok zonder dagelijks te kunnen rondvliegen. Vergelijk het met een hond de hele nacht wakker te houden met fel licht, vastgebonden op een vierkante meter...

Daarom dat Vogelbescherming Vlaanderen een educatieve actie lopen heeft onder de slogan: Alleen uilen kopen echte uilen.

Meer info vind je hierover op vogelbescherming.be/node/313

Sinds enkele jaren is er ook een richtlijn, geen wet, die minimum voorwaarden aangeeft om zulke roofvogels te houden met respect voor hun welzijn.

Gekweekte vogels zijn echter niet goedkoop, want de kweker moet er heel wat tijd, kennis en geld in investeren. Dus wordt er ook gefraudeerd, vooral dan bij de vinkachtigen. Nog steeds worden jaarlijks duizenden vinken, putters, sijzen, gorzen enz. illegaal gevangen en met alle mogelijke middelen een kweekring om de poot geforceerd. Bij in beslagnames door bv. Natuurinspectie zien we dan ook geregeld vogels die dagenlang in hun eigen mest hebben gezeten, gebroken of verwrongen poten hebben enz. Allemaal uit puur winstbejag is hier dan duidelijk sprake van dierenmishandeling aangezien de vogels moedwillig verwond werden en uit hun natuurlijk milieu werden gehaald.

En hoe zit het dan met de wilde dieren? Wie heeft daar enige verantwoordelijkheid?

Kijken we naar de wet op het Dierenwelzijn, dan is elke gemeente verantwoordelijk om een opvangmogelijkheid te organiseren voor katten en honden in nood. Elke Vlaamse gemeente heeft zo contacten met een dierenopvang in hun buurt. Eigenaardig genoeg wordt die lijn niet doorge-

trokken naar wilde dieren die in nood zijn.

Een aangereden eend, een roofvogel in de prikkeldraad, een olievogel op het strand... ze zijn allemaal afhankelijk van de goodwill van iemand die hen ziet, de vogel oppikt en naar een erkend Opvangcentrum brengt. Gelukkig zijn er diverse brandweerkorpsen die hierbij een positieve rol willen spelen.

In principe slaat het dierenwelzijn op het recht van een dier op correcte voeding, huisvesting en hulp in geval van nood. Moedwillig een dier pijnigen of de hiernet vermeldde rechten ontzeggen is dus in strijd met dierenwelzijn.

Mensen moeten dus begrijpen dat, hoe goed het ook bedoeld is, je een wild dier waarvan je de achtergrond niet kent, niet kan en dus niet zelf mag helpen. Wanneer je een wild dier niet de correcte verzorging, de aangepaste voeding of de juiste huisvesting geeft, zal het uiteindelijk wegwijnen en sterven. We raden dus altijd de mensen aan die een gekwetste vogel of ander dier hebben gevonden, dit zo snel mogelijk naar het Opvangcentrum te brengen.

Het mag ondertussen al duidelijk zijn dat een Opvangcentrum voor Vogels en Wilde dieren heel wat meer doet dan de vogel in een hokje zetten met een bakje water en voer.

Bij aankomst krijgt elke patient een eigen medische fiche waarop de gegevens van de vinder en de oorzaak worden genoteerd. Daarna wordt het dier snel en grondig gecheckt op mogelijke problemen door onze ervaren collega's en dierenarts. Problemen bij wilde dieren zijn dikwijls van een heel andere aard dan bij huisdieren en vragen heel veel ervaring. Mogelijks zijn er nog andere onderliggende problemen zoals ziektes en parasieten. Bovendien zijn de standaard dosissen van medicatie opgesteld voor huisdieren en moeten die in overleg met collega's aangepast worden om effectief te zijn.

In sommige gevallen, bv. wanneer herstel niet meer mogelijk is, wordt het dier rustig ingeslapen.

Om helemaal op te groeien en te herstellen heeft een dier soms een paar weken tot maanden nodig. Al die tijd moet elk dier in de daarvoor geschikte ruimte kunnen zitten. Met zo'n 150 verschillende soorten per jaar is het telkens een hele uitdaging om de beste oplossing zowel binnen als bui-

ten, voor elke soort te vinden! Hebben we de mogelijkheid niet, dan verhuist het dier naar een Opvangcentrum dat wel in die soort is gespecialiseerd. Zo gaat een ree of een zeehond snel naar andere opvangcentra. Maar doordat we steeds blijven investeren in betere en meer flexibele accommodatie voor onze dieren, krijgen we ook steeds meer dieren van andere opvangcentra binnen. Onze specialisatie is natuurlijk zee- en echte watervogels omdat we hiervoor de heel specifieke know-how en baden hebben. Maar ook de zeldzame Eikelmuisen komen van heel Vlaanderen naar ons toe.

Is dit zo noodzakelijk?

Een fuut een uurtje op een verkeerd bad zetten tast de waterdichtheid van zijn verenkleed op zo'n manier aan dat de vogel niet meer kan worden vrijgelaten. Gierzwaluwen in een verkeerde kooi beschadigen hun vleugels onherroepelijk. Een zangvogel in een kanariekooi vliegt zichzelf te pletter tegen de tralies... De geschikte accommodatie per soort is dus meer dan noodzakelijk.

En tot slot het juiste voedsel. In de natuur vult elke soort een bepaalde niche in, en is meestal gespecialiseerd in heel specifiek voedsel. In gevangenschap kunnen we dat niet altijd perfect voorschotelen, maar het vraagt toch een hele gespecialiseerde keuken om elke vogel aan het eten te krijgen of perfect op te laten groeien! Brood vind je niet in onze keuken, wel minstens 4 soorten vis, 6 soorten insecten, diverse zaadmengsels, muizen en kuikens, speciale melkpoeders, allerlei voedingspoeders en – korrels!

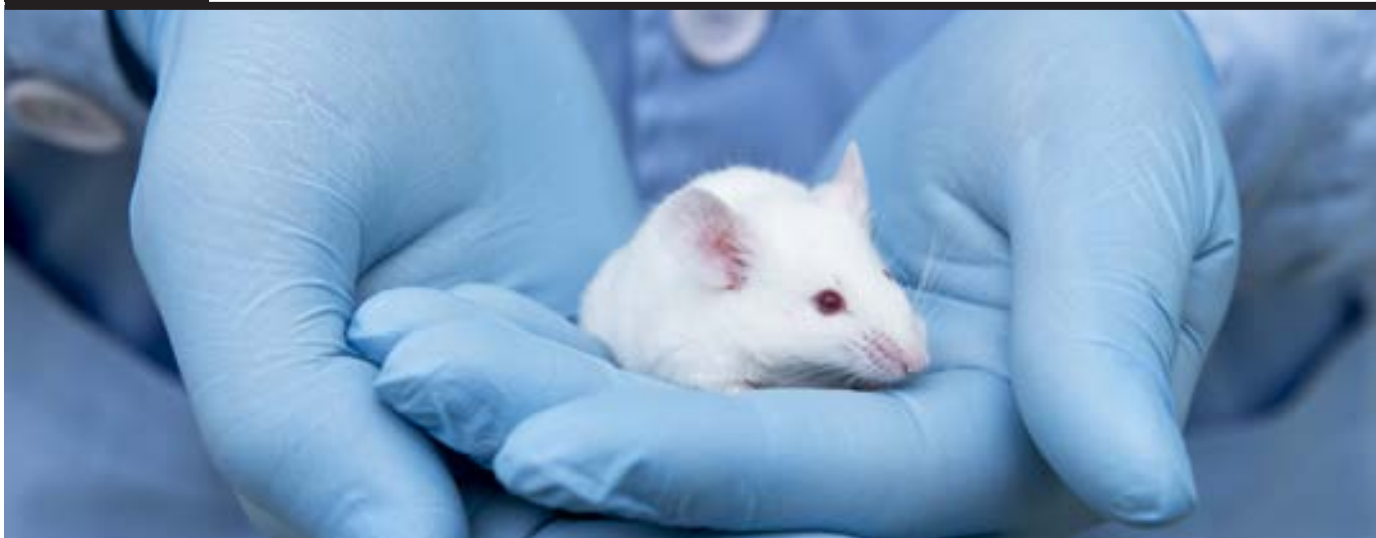
Die combinatie, samen met gedreven en ervaren verzorgers, zorgt ervoor dat we de dieren die we onder onze verantwoordelijkheid krijgen, onder de best mogelijke omstandigheden verzorgen en een nieuwe kans geven na hun vrijlating. En die inspanningen lonen. Dat tonen de verschillende ringgegevens aan van dieren die soms vele jaren later worden teruggevonden in hun broed- of overwinteringsgebied.

Het Opvangcentrum voor Vogels en Wilde dieren Oostende is een onafhankelijke vzw die werkt met een professionele ploeg en heel veel vrijwilligers voor de verzorging, transport, administratie enz.

Heb je interesse om mee te helpen of op een andere manier te steunen?

Neem dan en kijkje op de website www.vogelopvangcentrum.be of volg ons op onze Facebookpagina.

Claude Velter
Opvangcentrum Vogels en Wilde dieren Oostende
algemeen coördinator

Proefdieren: uitgangspunten van de Universiteit Antwerpen

UA investeert in proefdiersparende technieken

De noodzakelijkheid en de ethische aspecten van het gebruik van proefdieren zijn onderwerp van een verantwoord maatschappelijk debat, maar het staat onomstotelijk vast dat de medische vooruitgang grotendeels te danken is aan dierproeven.

Wanneer we vandaag over een medicijn tegen polio beschikken, is dat alleen omdat dierexperimenteel onderzoek voor een doorbraak zorgde. Als er al stappen gezet zijn in de behandeling van slaap- en hartproblemen, parkinson, alzheimer en vele andere ziektes, is dat alleen omdat wetenschappers er met behulp van onderzoek op proefdieren in lukten om de codes te kraken. Veel complexe en levensreddende chirurgische ingrepen zijn er vandaag de dag alleen omdat er dierexperimenteel onderzoek aan vooraf ging.

Ook op de Universiteit Antwerpen wordt er wetenschappelijk onderzoek op proefdieren verricht. Het spreekt voor zich dat dergelijk onderzoek aan erg strenge en strikt nageleefde regels voldoet. Die regels worden niet door de eigen wetenschappers of de universiteit zelf opgesteld, maar worden opgelegd door de overheden, zowel op Belgisch als op Europees niveau.

Ethische Commissie voor Dierproeven (ECD)

Als een wetenschapper een experiment met proefdieren wil opstarten, moet hij of zij vanzelfsprekend voldoen aan de geldende criteria. De door de overheid erkende Ethische Commissie voor Dierproeven (ECD) buigt zich over elk ingediend onderzoeksproject. In de commissie zetelen naast interne leden ook diverse externe experts, met ervaring op het vlak van ethiek, alternatieve methoden voor dierproeven, diergezondheid en -welzijn.

Die commissie onderwerpt elk voorstel aan een uitgebreide en diepgaande ethische en wetenschappelijke analyse. Het onderzoek dient relevant te zijn met betrekking tot het mogelijk verwerven van kennis en inzichten die kunnen bijdragen tot biomedische toepassingen. Bij deze analyse staat steeds het welzijn van de dieren centraal met het oog op de drie V's: vervanging waar mogelijk, vermindering en verfijning van dierproeven.

Dat die uitgangspunten voor de Universiteit Antwerpen geen loze waarden zijn, blijkt onder meer uit de forse investeringen die de universiteit de voorbije jaren deed in proefdiersparende technieken. Zo werd er onder meer geïnvesteerd in niet-invasieve onderzoeksmethoden. Die investeringen gebeurden en gebeuren zowel in het fundamenteel als in het toegepast wetenschappelijk onderzoek.

Toegepast onderzoek, bijvoorbeeld voor het testen van medicijnen, kan niet zonder voorafgaandelijk fundamenteel of basisonderzoek. Dat laatste is absoluut noodzakelijk om het onderliggende mechanisme van bijvoorbeeld een ziekte of stoornis te doorgronden.

De Universiteit Antwerpen zal ook in de toekomst voortdurend en van nabij de evoluties op het vlak van dierexperimenteel onderzoek volgen, steeds met het oog op het welzijn van het dier.

Zien en denken

Maarten Boudry reflecteert over dierenleed

Vegetarisme, of zelfs veganisme als morele optie

Een groeiend aantal mensen in mijn vriendenkring, die ik intellectueel en moreel hoog inschat, vindt dat een overpeinzing van dierenleed onvermijdelijk tot vegetarisme of zelfs veganisme leidt als enige morele optie. De vraag is eigenlijk nog breder: indien dieren in veestallen kunnen lijden, doen ze dat ook in het wild. Moeten we ons iets aantrekken van het Darwiniaanse inferno dat zich buiten ons blikveld voltrekt, of enkel het leed dat we zelf veroorzaken?

Hoe ver reikt de diameter van onze morele cirkel? Wie of wat moet binnen haar omtrek vallen? De hamvraag voor elk levend wezen, zoals de filosoof Jeremy Bentham het in een beroemd citaat uitdrukte, is of het in staat is om te lijden. Niet hoeveel poten het telt, of het kan praten, en met welke vacht of verendek het is uitgedost.

Daar ben ik het volkomen mee eens. Nodeloos lijden toebrengen aan voelende wezens is wreed en verwerpelijk. Benthams criterium kent echter ook een andere begrenzing, als je het consequent doortrekt. De beleving van pijn en genot is een vermogen waarover - vermoedelijk - op zijn minst hogere diersoorten beschikken. De filosofische onzekerheid daaromtrent wordt vaak onderschat, en antropomorfisme loert steeds om de hoek, maar voorzichtigheidshalve kunnen we er maar beter van uitgaan. Maar

wat telt nog, behalve pijn? Indien niet het aantal poten of ogen, dan misschien toch andere, meer verfijnde morele concepten?

Ethische argumenten: leven heeft geen intrinsieke waarde

Ethische argumenten voor vegetarisme en veganisme zijn uiteenlopend, en niet elk daarvan vind ik even overtuigend als het criterium van Bentham. Met het risico om mijn dierenminnende vrienden te schofferen: laat ik even opsommen welke overwegingen ik niet of veel minder van belang vind, naast pijnbeleving.

Een nutsbenadering van dieren vind ik an sich niet problematisch. Zelfbeschikking, autonomie en instrumentalisme zijn morele concepten die aan de breed uitgevallen hersenpan van Homo sapiens zijn ontsproten. Geen hond, laat staan een mossel, die ervan wakker ligt. Dieren opsluiten in kooien en stallen is moreel laakbaar als het om dieren gaat die omwille van hun constitutie lijden onder gevangenschap. Dat geldt niet voor alle soorten, bijvoorbeeld voor sommige dieren wier constitutie is aangepast door domesticatie en kunstmatige selectie.

De inkorting van de 'natuurlijke' levensduur van een dier vind ik ook geen struikelblok, zolang dat pijnloos gebeurt. Dieren hebben nauwelijks besef van hun eindigheid, hun toekomstperspectieven en hun soortspecifieke levenswandel, die overigens sterk uiteenloopt. Het leven van een olifant is niet waardevoller omdat hij gemiddeld langer rondloopt dan een muis.

Bovendien bezondigt het argument zich aan de naturalistische dwaling, die het natuurlijke als maatstaf neemt voor het moreel goede. Infanticide is ook 'natuurlijk' bij leeuwen: mannetjesleeuwen bijten de welpen van hun nieuwe wijfje dood. Dat dieren een goed leven leiden, gepaard met zo weinig mogelijk lijden, lijkt me belangrijker dan het moment waarop ze overlijden. Een heilig respect voor leven an sich overtuigt me evenmin. Leven heeft geen intrinsieke waarde.

Consequent dierenleed bestrijden: het hele ecosysteem naar onze hand zetten?

De mens heeft allerlei verfijnde morele categorieën voor zichzelf bedacht, maar op enkele uitzonderingen na, hebben dieren daar geen uitstaans mee. Van schuld en verantwoordelijkheid hebben ze geen notie, net zomin als van nalatigheid, omissie, integriteit en keuzevrijheid. De strikte scheidingslijn tussen de wilde en gedomesticeerde natuur, waarop vegetariërs vaak hameren, heb ik nooit goed begrepen.

Een gazelle die door een leeuw wordt verscheurd, lijdt net veel méér dan een gazelle die op de slachtbank wordt gekeeld. Aan de overweging dat de bloeddorst van de leeuw nu eenmaal tot zijn soortspecifiek gedrag behoort, dat hij niet moreel aansprakelijk is, en dat we de integriteit van de natuurlijke orde moeten respecteren, heeft zo'n gazelle weinig boodschap. In haar plaats verkoos ik de gewisse genadedood van de slachtbank.

Als we consequent dierenleed willen bestrijden, moeten we eigenlijk ook hele ecosystemen naar onze hand zetten, wat natuurlijk in de praktijk waanzin is (hoewel er stemmen voor opgaan in filosofische kringen - de term 'abolitionisme' weerklinkt her en der). Toch kunnen we er eens bij stilstaan als we seriemoordenaars als de lynx of wezel uitzetten in de natuur, ter wille van het natuurbehoud. Of als onze poes weer eens een vogel martelt, gewoon voor haar plezier.

Voortreffelijke kipfilet

Maar goed, laten we ons hier focussen op het lot van dieren dat we wel en onmiddellijk kunnen beïnvloeden. In ethisch opzicht zie ik op zich geen graten in het doden van een dier voor menselijke consumptie, zolang dat pijnloos gebeurt en na een goed leven.

Enkel jaren geleden heb ik samen met een goede vriend, nota bene een bio-ethicus, de daad bij het woord gevoegd. Indien wij werkelijk geen moreel bezwaar hebben tegen het doden van een ander leven, zo redeneerden wij, dan moeten we ook in staat zijn om dat met de blote hand te doen. Een bloedeloze kipfilet, klinisch verpakt in plastic folie, herinnert ons nauwelijks aan het gevederte en het gekakel dat eraan voorafging. Misschien zijn we zo vervreemd van de herkomst van vlees en zuivel dat we onszelf een rad voor de ogen draaien.

Zo slopen wij op een kille winterdag bij dag en dauw naar het kippenhok van mijn vriend, waar de Mechelse koekeek op stok zat die hij al enkele maanden in zijn moestuin had laten scharrelen. In mijn herinnering dempte de verse sneeuw onze tred, maar misschien ben ik vatbaar voor confabulatie. Indien men een kip voorzichtig optilt vanop haar stok, en haar kop naar beneden laat zakken, blijft ze in een slaapdronken toestand.

Het rashoentje werd zacht op de slachtbank neergevlijd. Mijn vriend hield de kip vast, ik hanteerde het lemmet. Later die middag hebben we de kip gepluimd, en 's avonds een voortreffelijke filet gebraden.

Laat ik wel wezen: een roeping als beenhouwer heb ik niet gemist. Er zijn aangenamer activiteiten denkbaar dan een dier de keel oversnijden. Toch werd mijn geweten op geen enkele moment bezwaard.

Keurmerk: Beter Leven

In Nederland heeft de vereniging Dierenbescherming een keurmerk 'Beter Leven'* ingevoerd, opgedeeld in drie sterren. Aan elke ster zijn duidelijke criteria gekoppeld over de levensomstandigheden van het dier, de beschikbaarheid van vrije uitloop en beschutting, verdoving bij castratie en slacht, de maximale lengte van de weg afgelegd naar het

slachthuis, enzovoort. Een dergelijk keurmerk is beter dan het vage etiket 'biologisch', waarin dierenwelzijn niet centraal staat, en waaraan allerlei vormen van natuursentimentalisme kleef (maar dat zou ons hier te ver leiden).

Het keurmerk maakt ook geen onderscheid tussen vlees en andere dierlijke producten, consistent met het hedonisme dat ik hier verdedig. Liever eet ik een lamsbout van een dier dat vrij in de wei mocht grazen en pijnloos werd geslacht, dan een stuk kaas van een koe die haar hele leven heeft afgezien. Om die reden vind ik veganisme overigens een meer consistente houding dan vegetarisme.

Een keurmerk met verschillende gradaties lijkt me een slimme strategie om de levensstandaard van dieren stelselmatig op te krikken. Naarmate dat keurmerk zichtbaarder is en wijder verspreid, zullen consumenten zich ook meer moreel aangesproken voelen, omdat ze dan in beide gevallen een keuze moeten maken.

Keurmerk: onethisch vlees

In een volgende fase kunnen we de zaken omdraaien: in plaats van een positief ethisch keurmerk, verplichten we producenten om een waarschuwing te plakken op dierenproducten waarvan het dierenwelzijn *niét* is gegarandeerd. Psychologisch onderzoek wijst uit dat een dergelijke omkering – via de zogenaamde default-heuristiek – een enorm verschil kan maken in het gedrag van de consument. Wie wil dan nog bewust kiezen voor zo'n onethisch vlees?

Op termijn maak je de hogere standaarden wettelijk verplicht. Zolang we biefstukken niet op kostenefficiënte wijze in vitro kunnen kweken, of via een andere vegetatieve methode die elke vorm van bewuste pijnbeleving uitsluit (blogvoer voor later), lijkt het me ethisch wenselijk om dat keurmerk af te dwingen. Zolang we wezens voor onze consumptie gebruiken die tot bewuste pijnbeleving in staat zijn, zal het moeilijk zijn om lijden volledig te vermijden. Dat komt door die schurkenstreek van de evolutie: er zijn altijd veel meer manieren om een voelend wezen pijn te berokkenen, dan om het plezier en welbehagen te verschaffen.

Maarten Boudry
wetenschapsfilosoof

*Het 'Beter Leven' keurmerk ging in september 2017 de Nederlandse grens over. Lidl was de eerste discounter in België en Luxemburg die er voor koos om uitsluitend nog 'Beter Leven' varkensvlees te verkopen. Het keurmerk is in België alvast uitgegroeid tot een volwaardige nichemarkt binnen de varkensteelt, met een 40-tal varkenshouders die gecertificeerd zijn binnen dit systeem. Doch, het is nog geen (wettelijk verplichte) nieuwe standaard. De ontwikkelingen kan je volgen via **www.beterleven.dierenbescherming.nl**.

IJzerwandeling (+-7km)

Organisator Willemfonds Veurne – De Panne - Koksijde
Datum 7 oktober 2018
Uur nog te bepalen
Locatie samenkomst in Stavele
Prijs nog te bepalen

Een wandeling van ongeveer 7 km in de omgeving van de IJzer, bezoek aan een brouwerij met drink en avondmaal in "Het hof van Commerce" in Stavele.

Info guido.feys@skynet.be en jant.vetters@telenet.be

'De toekomst van de vrijzinnigheid' lezing door Prof. Dr. Freddy Mortier, UGent

Organisator Vermeylenfonds Veurne – De Panne - Koksijde
Datum 11 oktober 2018
Uur 14u30
Locatie Vrijzinnig Huis Koksijde, Galloperstraat 48
Prijs € 5, leden: € 3 (incl. koffie)

Wat betekent vrijzinnigheid in het Vlaanderen van 2018? Welke zijn de mogelijkheden en uitdagingen voor de georganiseerde vrijzinnigheid? Niemand is beter geplaatst om op deze en veel andere vragen te antwoorden dan de nieuwe voorzitter van deMens.nu, de opvolger van de Unie van Vrijzinnige Verenigingen.

Info Marc Mortier – 0475 97 21 98 – marc.mortier@telenet.be

'Groot worden doen ze vanzelf, luisteren niet altijd' lezing door Heidi Deboosere

Organisator HuisvandeMens Diksmuide
Datum 16 oktober 2018
Uur 19u30 tot 22u
Locatie HuisvandeMens Diksmuide, Esenweg 30
Prijs gratis

In deze vorming heeft Heidi Deboosere aandacht voor koppige kinderen, voor kinderen die slaan, bijten of vechten maar ook voor stille en flinke kinderen. We bekijken hoe kinderen zich goed kunnen voelen, zonder dat ze altijd hun zin krijgen. Want als je beter begrijpt hoe je kind denkt en voelt, kan je het ook makkelijker ondersteunen. Voor ouders en begeleiders van kleuters en lagere schoolkinderen. Inschrijven is verplicht (max. 30 deelnemers). N.a.v. De week van de opvoeding.

Info inschrijven via diksmuide@deMens.nu – 051 55 01 60

Live in concert 'Rita & Les Martins'

Organisator Vrijzinnig Huis Koksijde i.s.m. alle lidverenigingen
Datum 19 oktober 2018
Uur deuren open om 19 uur, start om 20 uur
Locatie Vrijzinnig Huis Koksijde, Galloperstraat 48
Prijs ADD: € 15 – VVK: € 12

Rita et les Martins hebben een selectie gemaakt van de mooiste Franse nummers en brengen een muzikaal programma met het meest onvergetelijke uit het Franse chanson. Tijdens het optreden blijft de bar geopend en kan men extra genieten van een Picon Vin Blanc en Camembert.

Info Marc Van Muylem – 058 51 90 94 – vanmuylem@skynet.be

Is voedselvergiftiging een maatschappelijke ziekte? Lezing door Michel De Vleeschouwer

Organisator Vermeylenfonds Koksijde-Oostduinkerke
Datum 25 oktober 2018
Uur 14u30
Locatie Vrijzinnig Huis Koksijde, Galloperstraat 48
Prijs € 5, leden: € 3 (incl. koffie)

Een brandend actueel onderwerp. Hoe veilig is ons voedsel en wat kunnen we eraan doen? Prof. Dr. Michel De Vleeschouwer is emeritus hoogleraar aan de ULB in het domein "Farmaceutische microbiologie en omgevingsmicrobiologie".

Info Maurits De Picker – depicker.maurits@skynet.be – 0477 29 38 37

Huisgenoten: Boost je zelfvertrouwen met Katrien Ballyn

Organisator HuisvandeMens
Diksmuide

Datum 7, 14 en 21 november
2018

Uur 14u tot 15u30

Locatie HuisvandeMens
Diksmuide, Esenweg 30

Prijs gratis

Ben je erg onzeker? Voel je je afhankelijk van het oordeel van anderen? Heb je meer respect voor anderen dan voor jezelf? Dan zijn deze workshops iets voor jou. Tijdens deze drie bijeenkomsten krijg je meer inzicht in het 'ik', zelfvertrouwen en eigenwaarde. Aan de hand van oefeningen en praktische tips leer je hoe je terug op jezelf kan vertrouwen. Na deze workshops ga je naar huis met een vat vol 'werktuigen' om je zelfvertrouwen verder op te krikken en steviger in je schoenen te staan.

Info diksmuide@deMens.nu – 051 55 01 60

'In naam van God' (onderzoek naar het theoterrorisme) lezing door Prof. Dr. Dirk Verhofstadt, UGent

Organisator Vermeylenfonds
Koksijde – Oostduinkerke
i.s.m. UPV-Westkust

Datum 15 november 2018

Uur 14u30

Locatie Vrijzinnig Huis
Koksijde, Galloperstraat 48
Prijs € 5, leden: € 3 (incl. koffie)

Vormt het theoterrorisme een wereldwijde bedreiging voor de bevolking? "In de naam van God" doden fanatieke gelovigen de afvalligen, de atheïsten, andersgelovigen. Een grondige analyse van de oorsprong van deze bedreiging en confrontatie met de feiten door de co-auteur van het merkwaardige boek. Voor de bespreking van het boek: zie onder de rubriek 'Boekbespreking' in dit nummer.

Info Marc Mortier – 0475 97 21 98 – marc-mortier@telenet.be

Voorstelling: 'Aanvallen! Het verhaal van Ward van het 13^e'

Organisator Vrijzinnig Huis
Koksijde

Datum 22 november 2018
Uur 20 uur, deuren open om
19u30

Locatie Vrijzinnig Huis
Koksijde, Galloperstraat 48
Prijs gratis

1968. Ward Ceulemans heeft Alzheimer en denkt dat hij terug soldaat is in 14-18. Zijn liefde Ida 'Anderland' Dergent vluchtte toen naar het Engelse Birtley. Het verhaal van Ward van het 13^e naar de roman van 'Aanvallen!' Van Roland Bergeys, is de ontroerende liefdesgeschiedenis van zijn grootouders, verlucht met fotoprojecties. Het vertelt ook hoe een jongen van vijftien omgaat met de dementie van zijn opa.

Info Marc Van Muylem – 058 51 90 94 – vanmuylem@skynet.be

Joelfeest 2018

Organisator Humanistisch
Verbond Westhoek

Datum 23 november 2018

Uur van 19 uur tot 21 uur

Locatie Zaal De Boare,
Koningsplein 1, 8660 De Panne

Tijdens een joelfeest wordt midden in de winterkou de terugkeer van de lente en het licht gevierd. Het 'joel' in Joelfeest verwijst naar het joelen of juichen (van vreugde) van de mensen over deze terugkeer.

Info Chris Depecker – chris.depecker@gmail.com

Vijfde uitreiking 'prijzen van het vrije denken' Raymond Maeckelberghe

Organisator Raymond
Maeckelberghe Foundation
vzw

Datum 24 november 2018

Uur 17u30

Locatie Gotische zaal Brugs
stadhuis, Burg 12 te Brugge
banket Crown Plaza, Burg 10
te Brugge om 20u. Prijs banket:
€ 55 pp. (wijnen inbegrepen)

De Raymond Maeckelberghe Foundation wil het vrije denken ondersteunen door om de 2 jaar 2 prijzen uit te reiken. De 1^e prijs 'Prijs voor het vrije denken' gaat dit jaar naar Prof. dr. Petra De Sutter en de 2^e prijs 'Prijs voor vrijzinnige actie' gaat naar het CGSO, Centrum voor Gezinsplanning en Seksuele Opvoeding (CGSO).

Info info@mackelberghefoundation.be

Tafelen voor LEIF

Organisator LEIF West-Vlaanderen
Datum 30 november 2018
Uur 19u
Locatie Salons Denotter, Torhoutsesteenweg 76 in Zedelgem
Prijs wijnen en water inclusief € 75 pp

'Tafelen voor LEIF' is jaar na jaar een succes. Zonder de financiële en morele steun van heel wat wakkere burgers kan LEIF zijn mooie menselijke opdracht moeilijk vervullen. Het hele LEIF-team ziet dan ook uit naar je komst! Meer info: www.leifwestvlaanderen.be. De booking is pas definitief na storting op BE44 0016 8405 0645 van LEIF West-Vlaanderen met vermelding van naam en aantal aanwezigen. Groepsreservatie is mogelijk tot tafels van 10 personen.

Programma:
 19u WELKOM met receptie
 20u15 TAFELN
 23u30 AFTERPARTY

Info en reserveren Paula Christiaens - 0478 53 15 57- tafelenvoorleif@gmail.com

21^e Winteractiviteit: ontdekkingsreportage door Frank De Leger over Iran

Organisator Vrijzinnig Huis Koksijde
Datum 2 december 2018
Uur 11 uur, deuren open om 10u30
Locatie Vrijzinnig Huis Koksijde, Galloperstraat 48
Prijs Voordracht gratis;
Deelname BBQ: € 29,- leden: € 25,- kinderen -12jaar: € 12

Om 11 uur starten wij met een schitterende ontdekkingsreportage gebracht door Frank De Leger over Iran. Na de voordracht kan je deelnemen aan een verzorgde BBQ.

Uiterlijk inschrijven tegen 22 november 2018 via mail of telefoon. Bedrag uiterlijk tegen 25 november storten op rekening: Vrijzinnig Huis Koksijde – BE81 0012 6878 1824 BIC: GEBA BE BB

Info Danie De Kimpe – dekimpenelleke@gmail.com – 059 30 65 30

Huisgenoten: Help! Een veggie aan de feesttafel!

Organisator HuisvandeMens Diksmuide
Datum 5 december 2018
Uur van 19 uur tot 21 uur
Locatie HuisvandeMens Diksmuide, Esenweg 30
Prijs € 12

Je nodigt de familie uit voor oudejaarsavond. En dan hoor je dat je neef vegetariër is geworden. Wat nu? In het gezelschap van een grote meerderheid alleseters voelen vegetariërs zich soms op een eiland. Hun eetgedrag wordt niet altijd door iedereen gewaardeerd en dat is jammer. Wie een vegetariër aan tafel verwacht, kan daar op verschillende manieren mee omgaan. Waarom niet de vegetarische toer opgaan in de keuken en varianten bereiden? In deze workshop reiken we de nodige handvaten aan en kokerellen we samen!

Info diksmuide@deMens.nu – 051 55 01 60

“Mythes over seks zowel bij mannen als vrouwen” Lezing door Wim Slabbinck

Organisator Vrijzinnig Huis Koksijde
Datum 6 december 2018
Uur 20 uur
Locatie Vrijzinnig Huis Koksijde, Galloperstraat 48 te Koksijde
Prijs gratis

In zijn praktijk ontmoet Wim Slabbinck mensen die in de knoop liggen met hun seksualiteit, wat samenvloeiende tot zijn goed onthaald debuut 'Waarom mannen geen seksboeken kopen'. Op 6 december komt Wim enkel mythes ontcrachten over mannen, vrouwen en seks. Mannen denken om de 7 seconden aan seks, kijken veel meer porno dan vrouwen en faken nooit een orgasme. Mythes? Of zit er toch enige waarheid in? Seksuoloog en schrijver Wim Slabbinck bespreekt in de lezing enkele mythes over seks op een luchtige, maar tegelijk diepgravende wijze.

Info Marc Van Muylem – 058 51 90 94 – vanmuylem@skynet.be

Opening tentoonstelling: Foto's en postkaarten van de villa's in De Panne van de Belle Epoque

Organisator Willemsfonds
Veurne – De Panne – Koksijde
Datum 7 december 2018
Uur vernissage om 19u30
Locatie Gemeentehuis,
Zeelaan 21 in De Panne
Prijs gratis

Fotoreeksen van aansluitende villa's begin 20e eeuw.
Uiteraard kan je naar de presentatie komen zonder aan de maaltijd deel te nemen.

Info ivan.winnock@skynet.be

Theatermonoloog Marx

Organisator HuisvandeMens
Diksmuide i.s.m. CC Kruispunt, Curieus en Vrienden van het GO vzw
Datum 2 december 2018
Uur 20 uur
Locatie CC Kruispunt, Maria Doolaeghestraat 2, 8600 Diksmuide
Prijs basistarief: 14 euro;
-18 jaar: € 5 - groep vanaf 10 personen: € 10,50
- abonnement: € 10.50 –
Kanstarief UITpas € 2,80

Eén van onze grootste acteurs kruipt in de huis van één van de grootste filosofen: Johan Heldenbergh speelt Karl Marx. Een unieke combinatie. In deze theatermonoloog kijkt Marx terug op zijn bewogen leven en denken. In tijden van onzekerheid en groeiende ongelijkheid is deze theatermonoloog een confronterend, kritisch en gloedvol pleidooi voor vrijheid en menselijke waardigheid.

In deze monoloog kijkt Marx terug op zijn leven en denken. Waarin heeft hij zich vergist? En waarin heeft hij gelijk gekregen? In welk opzicht is zijn filosofie vandaag nog steeds relevant en bevrijdend?

Info www.cckruispunt.be of 051 79 32 50

Filmvoorstelling 'Réparer les Vivants'

Organisator HuisvandeMens
Diksmuide i.s.m. de Diksmuidse filmclub, Vrienden van het GO vzw, de Maakbare Mens en LEIF WVL
Datum 9 januari 2019
Uur schoolvoorstelling om 10 uur – publieksvoorstellingen om 14u15 en om 20u15
Locatie CC Kruispunt, Maria Doolaeghestraat 2, 8600 Diksmuide
Prijs gratis toegang

Om het thema 'orgaandonatie' in de kijker te zetten organiseren we een voorstelling van de film 'Réparer les Vivants'. Deze film volgt een hart binnen een tijdspanne van 24 uur, vanaf een noodlottig ongeval tot aan het moment waarop het met stroomstootjes weer aan het kloppen wordt gebracht in een ander lichaam. De film komt zo dicht op de huid van alle levens die bij dit proces betrokken zijn: de donor, de gelukkige ontvanger, de chirurgen, de verplegers, de familie.

Info en inschrijving diksmuide@deMens.nu of 051 55 01 60

ZONDAGEN IN HET VRIJZINNIG HUIS KOKSIJDE

Elke zondag is het ontmoetingscentrum open van 11u. tot 13.30u.

Ideaal voor een gezellige babbel en een drankje!

@VTM

Elke zeven seconden. Mythes over mannen, vrouwen en seks

Lezing met Wim Slabbinck

Donderdag 6 december 2018 om 20u

Vrijzinnig Huis Koksijde, Galloperstraat 48

Deelnemen is gratis, inschrijven is verplicht via
vanmuylem@skynet.be of 058 51 90 94

Info: www.vrijzinnighuiskoksijde.be

I.s.m. HuisvandeMens Diksmuide en UPV Uitstraling Permanente Vorming vzw

hujo **DEBATWEDSTRIJD** **2019**

Behoor jij tot het beste debat-duo van Vlaanderen?

Test en train je kritisch inzicht en debatskills met andere jongeren, via actuele en uitdagende stellingen!

DOE MEE AAN DE VOORRONDES
SCHRIJF JE NU GRATIS IN, EN WIN MOOIE PRIJZEN

 Brussel

13 Februari 2019
@ Muntpunt

 Antwerpen

20 Februari 2019
@ Auxilia Vergadercentrum

 Oostende

20 Februari 2019
@ VLC De Geuzetorre Oostende

 Hasselt

27 Februari 2019
@ Vrijzinnig Centrum Hasselt

 Kortrijk

13 Maart 2019
@ VC Mozaïek

 Leuven

13 Maart 2019
@ Hostel De Blauwput

 Gent

23 Februari 2019
@ Geuzenhuis
16 Maart 2019
@ Geuzenhuis

FINALE: Zaterdag 23 Maart 2019 - Vlaams Parlement Brussel

Vlaanderen
verbeelding werkt

www.debatwedstrijd.be

HuisvandeMens

Huisgenoten

'Huisgenoten: Gereedschap voor het leven' biedt laagdrempelige inspirerende workshops in kleine groep in een huiselijke sfeer rond levenskunst, zelfzorg en zingeving.

- **Boost je zelfvertrouwen**

Ben je erg onzeker? Voel je je afhankelijk van het oordeel van anderen? Heb je meer respect voor anderen dan voor jezelf? Dan zijn deze workshops iets voor jou. Tijdens deze drie bijeenkomsten krijgen je meer inzicht in het 'ik', zelfvertrouwen en eigenwaarde. Aan de hand van oefeningen en praktische tips leer je hoe je terug op jezelf kan leren vertrouwen. Na deze workshops ga je naar huis met een vat vol 'werktuigen' om je zelfvertrouwen verder op te krikken en steviger in je schoenen te staan.

Op 7, 14 en 21 november van 14u00 tot 15u30.

HuisvandeMens, Esenweg 30, Diksmuide

Gratis toegang

- **Help, een veggie aan de feesttafel!**

Je nodigt de hele familie uit voor ouderjaarsavond. En dan hoor je dat je neef vegetariër is geworden. Wat nu? In het gezelschap van een grote meerderheid alleseters voelen vegetariërs zich soms op een eiland. Hun eetgedrag wordt niet altijd door iedereen gewaardeerd en dat is jammer. Wie een vegetariër aan tafel verwacht, kan daar op verschillende manieren mee omgaan. Waarom niet de vegetarische toer opgaan in de keuken en varianten bereiden? In deze workshop reiken we de nodige handvaten aan en kokerellen we samen!

Op woensdag 5 december van 18u30 - 21u30

HuisvandeMens, Esenweg 30, Diksmuide

Prijs: € 12

**Meer info en inschrijving: 051 55 01 60 -
diksmuide@demens.nu**

Theatermonoloog Marx

Eén van onze grootste acteurs kruipt in de huid van één van de grootste filosofen: Johan Heldenbergh speelt Karl Marx. Een unieke combinatie. In deze theatermonoloog kijkt Marx terug op zijn bewogen leven en denken. In tijden van onzekerheid en groeiende ongelijkheid is deze theatermonoloog een confronterend, kritisch en gloedvol pleidooi voor vrijheid en menselijke waardigheid.

Geen filosoof heeft een grotere stempel op de wereldgeschiedenis gedrukt dan de 19de eeuwse filosoof Karl Marx, de belangrijkste denker van het socialisme en communisme. En geen filosoof heeft zoveel verdeeldheid gezaaid: afhankelijk van hoe zijn woorden werden geïnterpreteerd, is hij vervloekt en aanbeden, uitgespuwd en op handen gedragen. Hij werd beschouwd als een afgod en een bevrijder, maar zijn goede intenties hebben ook de weg naar de hel geplaveid: miljoenen mensen werden gedood in naam van de 'marxistische bevrijding'.

In deze monoloog kijkt Marx terug op zijn leven en denken. Waarin heeft hij zich vergist? En waarin heeft hij gelijk gekregen? In welk opzicht is zijn filosofie vandaag nog steeds relevant en bevrijdend?

Tekst en regie: Stefaan Van Brabandt/ spel: Johan Heldenbergh/ dramaturgie: Wannes Gyselinck/ productie: De Verwondering en Het Zuidelijk Toneel/ coproductie: Arenberg-schouwburg Antwerpen/ met de steun van het Vlaams Fonds voor de Letteren

Deze voorstelling is een samenwerking tussen CC Kruispunt, huisvandeMens Diksmuide, Curieus en Vrienden van het GO vzw.

Op woensdag 12 december om 20u

CC Kruispunt, CC Kruispunt, Maria Doolaeghestraat 2, 8600 Diksmuide

Basistarief: € 14 (-18 jaar € 5,00; Groep vanaf 10 personen € 10,50; Abonnement € 10,50; Kanstarief UITpas € 2,80)

**Ticketverkoop op www.cckruispunt.be of
051 79 32 50**

HuisvandeMens

Filmvoorstelling 'Réparer les vivants'

Woensdag 9 januari 2019

Schoolvoorstelling om 10u,

publieksvoorstellingen om 14u15 en 20u15

CC Kruispunt, Maria Doolaeghestraat 2,

8600 Diksmuide

Gratis toegang

Wist je dat...

- 1300 Belgen op de wachtlijst staan voor orgaantransplantatie?
- Je als donor 8 mensen kan helpen?
- Bij 1 op 7 van de geschikte donoren geen organen worden weggenomen wegens verzet?
- Je naar het gemeentehuis kan gaan om je te laten registreren als donor?

Om het thema 'orgaandonatie' in de kijker te zetten, organiseert het huisvandeMens Diksmuide, samen met de Diksmuidse filmclub, Vrienden van het GO vzw, de Maakbare Mens en LEIF West-Vlaanderen een voorstelling van de film 'Réparer les Vivants'.

Deze film volgt dat hart binnen een tijdspanne van 24 uur, vanaf een noodlottig ongeval tot aan het moment waarop het met stroomstootjes weer aan het kloppen wordt gebracht in een ander lichaam. De film komt zo dicht op de huid van alle levens die bij dit proces betrokken zijn; de donor, de gelukkige ontvanger, de chirurgen, de verplegers, de familie.

Het verhaal begint bij dageraad op zee. De golven zijn ruw en stormachtig. Ideaal voor een stevige surfsessie voor dag en dauw, denken drie jonge surfers die volop van de branding genieten. Een paar uur later, op de terugweg, gaat het

mis. Eén van de surfers, Simon, raakt in coma. Van een explosie van leven belanden we in de stilte en roerloosheid van een lichaam dat niet meer reageert of communiceert. Maar ergens in een Parijs ziekenhuis wacht een oudere dame op haar ultieme geschenk: een harttransplantatie die haar leven kan redden.

De Frans-Ivorische cineaste Katell Quillévéré liet zich niet verleiden tot een sentimentele of clichématige propagandafilm voor harttransplantaties, maar levert een gevoelige en ontroerende prent af over toevallige ontmoetingen, over mensen die moeten omgaan met het onverwachte en over de mysteries van de moderne wetenschap.

Heb je vragen over orgaandonatie?

Wil je hulp bij het invullen van een wilsverklaring?

Neem dan contact op met huisvandeMens Diksmuide 051 55 01 60 of diksmuide@demens.nu.

Vrijzinnig Huis Koksijde

SPROKKELS uit de voorbije activiteitenkalender

Humor in moeilijke tijden

Donderdag 21 juni 2018, dag van het humanisme

Het najaarsprogramma van het Vrijzinnig Huis Koksijde startte naar jaarlijkse traditie met een ontbijtbuffet. Voor de 60 deelnemers was uitslapen op zondag 2 september dus niet aan de orde want vanaf 9u. stond er voor hen een heerlijk ontbijtbuffet klaar.

Naar aanleiding van de dag van het humanisme kwam Hugo Stuer, bijgenaamd 'de lachdokter' naar het Vrijzinnig Huis. Hij bracht een afwisseling van ernst (wetenschappelijk onderzoek naar humor en lachen) en humor (grappige situaties die hij in zijn praktijk als arts en in zijn eigen leven meegemaakt heeft).

Wat hebben we geleerd?

- Er bestaan honderd Nederlandstalige termen voor humor en lachen;
- Parijzenaars lachten twee generaties geleden gemiddeld 16 minuten per dag, één generatie later was dat nog 6 minuten en tegenwoordig één minuut;
- Tien procent van de bevolking heeft geen gevoel voor humor ontwikkeld;
- Er zijn zelfs mensen die met een lachfobie kampen:
- Dagelijks twee maal 30 seconden lachen is goed voor de gezondheid én voor de intelligentie (hogere dosis mag ook);
- Hoe meer humor en lachen in je leven verweven? Ga ten rade bij kinderen. Wij volwassenen zijn het spelen maar al te vaak verleerd!

Daarna was er tijd voor vragen uit het publiek waar de spreker uitgebreid op inging. We kunnen terugblikken op een aangename, leerrijke en plezierige avond.

Lore Alleman

vrijzinnig humanistisch consulent

Ontbijtbuffet met bubbels

Zondag 2 september 2018

Het najaarsprogramma van het Vrijzinnig Huis Koksijde startte naar jaarlijkse traditie met een ontbijtbuffet. Voor de deelnemers was uitslapen op zondag 2 september dus niet aan de orde want vanaf 9u. stond er voor hen een heerlijk ontbijtbuffet klaar.

Een dikke merci aan alle vrijwillige medewerkers!

Denise Van der Meiren

vrijwillig medewerker Vrijzinnig Huis

Vrijzinnig Huis Koksijde

Activiteit in het Vrijzinnig Huis Koksijde in samenwerking met alle lidverenigingen

Live in Concert :
' Rita & Les Martins '
Vrijdag 19 oktober 2018
om 20u

Deze band is zeker een topper !

Rita et les Martins hebben een selectie gemaakt van de mooiste Franse nummers en brengen een muzikaal programma met het meest onvergetelijke uit het Franse chanson.

Begeleid door de Martins op accordeon, drums en grote tuba neemt Rita het publiek mee op een trip door het Parijs van weleer en dompelt je onder in een sfeer van de 'années folles' Pigalle en de musette. De bekendste deuntjes van oa. Trenet, Montand, Piaf, Laforêt, Chevallier, Bourvil, Frehel, Lucienne Delyle, Dalida ... en vele anderen zullen letterlijk de revue passeren.

Tijdens het optreden blijft de bar geopend en kan men extra genieten van een Picon Vin Blanc en Camembert.

met medewerking van :

met de steun van
west-vlaanderen
de gedreven provincie

Voorstelling 'Aanvallen! Het verhaal van Ward van het 13^e'

Donderdag 22 november
om 20u

1968. Ward Ceulemans heeft Alzheimer en denkt dat hij terug soldaat is in 14-18. Zijn liefde Ida 'Anderland' Dergent vluchtte toen naar het Engelse Birtley.

Het verhaal van Ward van het 13^e naar de roman Aanvallen! van Roland Bergeys, is de ontroerende liefdesgeschiedenis van zijn grootouders, verlucht met fotoprojecties. Het vertelt ook hoe een jongen van vijftien omgaat met de demantie van zijn opa.

De auteur en Leentje De Coninck acteren. Bart Wils speelt virtuoze accordeonstukken of begeleidt Kris De Munck prachtig met accordeon en zang.

Deuren open om 19u30
Gratis toegang

Contactpersoon:
Marc Van Muylem
058 51 90 94
vanmuylem@skynet.be

Vrijzinnig Huis Koksijde

21^e winteractiviteit: ontdekkingsreportage over Iran
Zondag 2 december
om 11u

Een schitterende ontdekkingsreportage over Iran gebracht door Frank De Leger.

Gratis toegang

Na de voordracht kan je deelnemen aan een verzorgde BBQ.

Aperitief - BBQ (*) – water - 2 consumpties
(wijn, pils of frisdrank)

koffie en gebak

(*)BBQ : 1/2 worst, 1/2 witte worst, brochette, lamskoteletje, beenham, ribbetjes groentenbuffet, pasta, aardappelen, brood en sausjes

Deelname BBQ: € 29,
Leden VHK: € 25,
Kinderen - 12j. € 12

Max. 90 personen

Indien je graag bij bepaalde personen aan tafel zit, dan hadden we dit graag vooraf geweten! Je kan dit via mail of telefoon laten weten.

Gelieve uiterlijk tegen 22 november 2018 in te schrijven via mail dekimpenelleke@gmail.com of via telefoon 059 30 65 30 en het bedrag vooraf, uiterlijk tegen 25 november, te storten op rekening Vrijzinnig Huis Koksijde: BE 81 0012 6878 1824 – BIC : GEBA BE BB

Uiteraard kan je naar de presentatie komen zonder aan de maaltijd deel te nemen.

Willemsfonds Koekelare

In het vorige nummer van de Sprokkel hadden we reeds melding gemaakt van de provinciale dag van WF West-Vlaanderen die op 15 september zou worden ingericht door WF Poperinge. Deze provinciale dag is wel niet doorgegaan in Poperinge zelf maar in Dranouter. Het startpunt was 'Het Sparhof' Wulvestraat 1 in Dranouter. Daar werden de deelnemers vanaf 9u30 ontvangen met koffie. Om 10u werd dan van start gegaan met de keuzeactiviteiten van de voormiddag. Er waren 4 mogelijkheden voorzien:

1. Bezoek aan het wijndomein de 'Monteberg' onder leiding van een gids. Eerst werd de wijngaard bezocht, daarna de productieruimte en het geheel werd afgesloten met een degustatie.
2. Bezoek aan het folkmuseum in Dranouter. Dit is een interactief museum dat over een multimediaal belevingssparcours beschikt.
3. 'Van heuvel tot heuvel 1' onder leiding van een gids. Start werd gegeven in het bezoekerscentrum 'Het Heuvelland' met het bekijken van de documentaire 'Zero Hour' die het verhaal bracht van de Britse Tunnelers die de ondergrondse gangen onder de frontlinie groeven waarin tonnen dynamiet werden gestapeld. Op 7 juni 1917 werden 19 ondergrondse mijnen tot ontploffing gebracht. De meest indrukwekkende krater is de 'Pool of Peace'
4. De 'Wietroute' met een golfkarretje. Bezoek aan de filmlocaties van de serie 'Eigen Kweek'

Om 13u. was het tijd voor de lunch.

Om 14u. werd er dan gestart met de namiddagactiviteiten. Ook hier waren 4 mogelijkheden voorzien:

1. Van heuvel tot heuvel 2 onder leiding van een gids. Bezoek aan Plugstreet 14-18 Experience
 2. Wandeling 'Natuursagen en legenden' onder leiding van een gids. Bosvrouw Renata gaf een rondleiding in de fantastische verhalenwereld van het Hellegatbos.
 3. Lijssenthoek Military Cemetery en het chinees monument onder leiding van een gids.
 4. De 'Wietroute' met een golfkarretje (zie voormiddag)
- Om 17u werd deze prachtige dag afgesloten met een drink in eetcafé 't Folk

André Laveyne
voorzitter Willemsfonds Koekelare

PAUL CLITEUR DIRK VERHOFSTADT

IN DE NAAM VAN GOD

Beide auteurs van het boek zijn geen onbekenden voor de vrijzinnige humanisten. Dirk Verhofstadt publiceerde eerder met Paul Cliteur het 'Atheïstisch woordenboek', terwijl eerstgenoemde de aandacht trok met zijn 'Atheïsme als basis voor de moraal'.

Nu ontleden beide auteurs voor ons de bronnen van het 'religieus geweld' en confronteren ons met de feiten.

De ondertitel van dit lijvige boek is betekenisvol, nl. 'Elke dag een aanslag'. Letterlijk, vanaf 1 januari 2017 in Istanbul, Turkije en eindigend op 31 december 2017 in Islamabad, Afghanistan, met dichterbij ons aanslagen in o.m. Belfast, Parijs, Herstal, Stockholm en Den Haag.

Telkens weer aanslagen 'in de naam van God', wat de auteurs brengt tot de naam 'theoterrorisme'.

Het zijn aanslagen gepleegd door 'criminal minds' die vaak een excuus voor hun misdaad zoeken en vinden bij één van de monotheïstische godsdiensten, nl. het jodendom, het christendom en de islam. Voor de oorsprong van het theoterrorisme vinden de auteurs een belangrijk uitgangspunt in de bijbel, waarin Abraham ei zo na zijn enige zoon doodt op bevel van God, om zijn onvoorwaardelijke gehoorzaamheid te bewijzen. Een engel redt op het laatste nippertje de arme Isaac.

Maar in de 'heilige teksten' blijven de bevelen gehandhaafd en wordt zelfs een beloning voorzien, nl. een plaats in de hemel. Dat minderontwikkelden vaak op aandringen van

'geestelijken' die zich als vertegenwoordigers van God aandienen dergelijke misdaden

plegen is een niet te loochenen feit. De dader van de aanslag in Luik, in de maand mei, was naar verluidt in de gevangenis geradicaliseerd, nadat hij zich tot de islam had bekeerd.

Onlangs getuigde de moeder van Osama bin Laden dat haar brave zoon op een bepaalde leeftijd door fanatieke islamisten werd gehersenspoeld.

Het is niet de bedoeling, zo stellen Paul Cliteur en Dirk Verhofstadt, om goedmenende gelovigen te schofferen; neen, integendeel erkennen deze auteurs de waarde van een moraal die steunt op godsdienstige principes voor zover zij de integriteit van de mens respecteren.

Zoals je kan lezen in het activiteitenprogramma komt Prof. Verhofstadt op 11 oktober a.s. zijn boek in het Vrijzinnig Huis Koksijde voorstellen.

Een unieke gelegenheid voor de gegadigden om de auteur aan het woord te horen, vragen te stellen en indien gewenst zich het boek (en eventueel andere boeken van dezelfde auteur) ter plaatse aan te schaffen, desgevallend voorzien van een persoonlijke opdracht.

Marc Mortier
voorzitter UPV Westkust

In de naam van God

Paul Cliteur

Dirk Verhofstadt

Houtekiet

422 p.

ISBN: 9789089246363

In de kijker

Guy Cozijns leeft en werkt op Curaçao. Even op en af naar het Caraïbische eiland voor een interview dan maar? Helaas niet! Past niet binnen het budget, da's jammer. We stelden onze vragen via mail aan Guy, van achter ons bureau op een frisse dag. Hij antwoordde met zonnige groeten!

Guy
Cozijns

Vertel eens iets over jezelf.

Ik ben geboren in Sint-Amandsberg en getogen in Blankenberge, waar ik tot mijn 26ste heb gewoond. Daarna heb ik zes jaar in Gent gewoond, anderhalf jaar in Utrecht en sedert eind 2002 op Curaçao, met een passage van 2 jaar op Sint-Maarten.

Al vanaf mijn tiende verjaardag wist ik dat ik op latere leeftijd in het buitenland zou wonen. Niet omdat ik weg wou uit België – ik hou van mijn landje – maar wel omdat ik de microbe te pakken had om het onbekende te gaan ontdekken.

Als ondernemer, econoom en schrijver ben ik enerzijds geboeid door innovaties en concepten die een relatie hebben met duurzame ontwikkeling binnen een betekenisvolle economie, waar de focus ligt op overvloed i.p.v. schaarste, net zoals dit in de natuur het geval is. Anderzijds hou ik van sport, zowel actief (vooral tennis en hardlopen), als passief. Zo ben ik een groot supporter van onze Rode Duivels, volg ik atletiek en ja, ook daar hebben we absolute toppers, en ben ik een fan van Roger Federer. Daarnaast lees ik en schrijf ik. Zo heb ik onlangs nog een boekje geschreven met als titel: WK Rode Duivels, we worden wereldkampioen! We zijn het net niet geworden, maar hebben wereldwijd wel vele ziel-tjes gewonnen.

Van waar komt je vrijzinnig engagement?

Een geëngageerde vrijzinnige ben ik niet of althans zo voel

ik het niet aan. Van mijn ouders heb ik een 'vrije opvoeding' meegekregen en daar ben ik hen dankbaar voor. Een logisch gevolg was dan dat je het vak Zedenleer volgde. Op de lagere school herinner ik me nog dat ik een leraar had uit Veurne, ik dacht uit de Sasstraat nummer acht, al weet ik niet of die straat überhaupt bestaat. Ik hield van zijn lessen omdat hij vol verrassingen zat en er ook een klik was tussen ons. Hij was ook oprecht geïnteresseerd in onze verhalen. Het was voor mij een verademing vergeleken met sommige andere docenten. Hij gaf ons een bepaalde vrijheid en zorgde voor een aangename en geanimeerde sfeer in de les. Op een gegeven moment zei hij me: 'Cozijns, jij gaat later trouwen. Daar verwed ik mijn hele huishouden op. En ik zei hem stellig: 'nooit van mijn leven!'. En iedere les bleef hij dat maar herhalen. Haha, hij heeft gelijk gekregen.

Wat ik apprecieerde bij hem was zijn openheid en het gevoel van veiligheid dat hij gaf wanneer je je mening uitte. En dat deed hij nog met een vleugje humor er bovenop. Het was dan ook vrij makkelijk om los te komen bij hem. Volgens mij is dat toch de essentie van vrijzinnig zijn: dat je uiteindelijk zelf je gedacht, je denkbeeld kunt vormen, zonder beperkingen van welke stroming dan ook. Dat vrije denken heb ik ook aan mijn zoon doorgegeven.

Is vrijzinnig humanisme belangrijk voor jou?

Als ik dat ontleed dan leid ik daaruit af 'het zin geven aan vrijheid binnen een humane context'. Ik meen dat de achterliggende gedachte gesteund is op het principe van gelijkwaardigheid en respect is daarbij de sleutel, ook al ben je het met elkaar roerend oneens.

Het doet me nu denken aan het woord 'competitie'. Zoals we het horen in de media of de financieel-economische berichtgeving heeft men het dan over woorden als keihard, de concurrent eronder krijgen, snijden in de kosten om te-

rug rendabel te zijn, etc., terwijl dat woord afkomstig is van het Latijnse 'cum petere' wat niets anders betekent dan 'samen zoeken'. Uitgaan van je eigen kracht is gezond en doet niets af van de kwaliteiten van jouw gewaardeerde tegenstrever. Dat is topsport en daarvan hebben onze Rode Duivels op het afgelopen WK nog een mooi staaltje laten zien. Onze jongens hebben op sportieve gronden het beste van zichzelf gegeven. Niet om de tegenstrever klein te krijgen, maar wel om de beste te zijn. En dat dwingt respect af en gaat als vanzelf. Volgens mij sluit het principe van vrijzinnig humanisme daarbij aan, omdat iedereen in zijn waarde wordt gelaten, ongeacht zijn of haar gedachtengoed.

Wat is jouw levensmotto?

Wat je ook doet, doe het met je hart, ook al boezemt het je angst in.

Wat is je link met het Vrijzinnig Huis in Koksijde?

Mijn vader is lid van het Vrijzinnig Huis te Koksijde. Via hem heb ik jullie huis al een paar keer bezocht en er vorig jaar zelfs een presentatie gehouden. Ik heb het toen over orkanen, de klimaatverandering en de link met het milieu gehad in de Caribische regio. De opkomst was groot en dat had waarschijnlijk ook te maken met de Orkaan Irma die op het eiland Sint-Maarten gruwelijke voetsporen had achtergelaten.

Je woont en werkt ver weg van hier, hoe vertaalt zich een vrijzinnig humanistische levensvisie in het buitenland?

Ik woon op Curaçao en hier, net zoals in de hele Latijns Amerikaanse regio, is de bevolking overwegend katholiek. Om maar een voorbeeld te noemen: als de regering hier

beëdigd wordt gaat het voltallige equipo daarna meteen naar de kerk. Dat kun je je in België nauwelijks voorstellen. Het is cultuureigen, ondanks het feit dat ook hier de trias politica van toepassing is. Nochtans heb ik in mijn vrienden- en kennissenkring aardig wat vrijdenkende personen, al moet ik toegeven dat ze overwegend uit het buitenland afkomstig zijn. Het belangrijkste is dat je respectvol met elkaar omgaat, of je nu vrijzinnig bent of niet. Humaan des te meer.

Ben je ooit van mening veranderd over een fundamentele kwestie in het leven?

Als klein jongetje fantaseerde ik over onze aardbol met 12 poppetjes. Vraag me niet waarom het er 12 waren. Mogelijk omdat ik net over de spreuk '12 in een dozijn' had gehoord. Dat leken echte personages die met een soort van touw te pas en te onpas orde op zaken stelden of onrust veroorzaakten. Zo waren ze in staat om een orkaan te veroorzaken, een vulkaan te doen uitbarsten en zelfs vliegtuigen en ruimteschepen te onderscheppen. Maar ze konden ook het tegenovergestelde doen zoals levens red-

den en natuurrampen voorkomen. Aan fantasie was er bij mij in ieder geval geen gebrek.

Vandaag zou ik de eigenschappen van deze poppetjes kunnen omschrijven als machtsmanipulatie. Dat zie je in de politiek, het bedrijfsleven, de sport, en uiteraard, in de huiskamer. Kijk, er is niets verkeerd aan macht. We leven nu eenmaal in een wereld die bol staat van dualiteit. De vraag is: hoe gebruik je die macht? Gebruik je die voor elkaar of ten koste van elkaar? Het ene creëert energie; het andere kan conflicten in de hand werken.

Een aantal jaren terug ben ik geïnspireerd geraakt door de Blauwe Economie. Daarmee heeft mijn denken over economische ontwikkeling een fundamenteel nieuwe dimensie gekregen. Problemen werden mogelijkheden met als grote leermeester de natuur. Zo kun je met afval van koffie oesterzwammen kweken en de restanten van het afval gebruiken als veevoeders; of koffie die verwerkt wordt in textiel om de geur te absorberen; of in schoenzolen voor mensen met zweetvoeten; of nog in dashboards van auto's zoals BMW. Maar ook de revolutie van het internet via Lifi, internet via licht, dat tot 200 keer sneller is dan de huidige Wifi, niet schadelijk is voor de hersenen en talloze toepassingen heeft voor o.a. ziekenhuizen, defensie en gaming. Ook toepassingen voor 3D-farming met zeewier als oplossing voor de energieproblematiek in termen van energieopwekking, biogas, zoetwater en biodiversiteit; of de aanpak van PET flessen in combinatie met steengruis uit de mijnen

om zonder gebruik van water te komen tot de productie van papier dat oneindig recycleerbaar is. En zeggen dat het een landgenoot is die dit concept van de Blauwe Economie heeft bedacht. Zijn naam is Gunter Pauli. Hij heeft mij geïnspireerd en ik heb ook al het geluk gehad om hem te ontmoeten. Ik zou zeggen, zoek hem maar op op het internet en je zult zien wat ik bedoel.

Weet je, als je dagelijks naar het nieuws kijkt dan zijn er veel problemen die de revue passeren. Maar er gebeuren ook veel goede dingen. Voor wat mezelf betreft wil ik mij graag concentreren op zaken die mij energie geven.

Wat zou je graag nog willen verwezenlijken?

Ik zat afgelopen weekend in het vliegtuig en zag een reportage over toptennisser Serena Williams. Zij liet weten dat 'angst' haar tot het uiterste dreef en haar uiteindelijk zoveel successen heeft opgeleverd. Toch ontzettend knap, als je weet dat zij een alles behalve comfortabele jeugd heeft gehad. Zelfs nu voelt ze nog steeds die angst voor grote wedstrijden. Maar ze gaat door. Ik vind dit aanstekelijk en wil dit graag toepassen in mijn leven om het onbekende op te zoeken en nieuwe uitdagingen aan te gaan. Of zoals Vincent van Gogh ooit zei: als je denkt dat je niet kunt schilderen, doe het vooral.

*Nele Deblauwe
vrijzinnig humanistisch consultant*

Er was Mens

er werd een vonk geslagen uit een ruwe steen
en er was mens

aan pijn voorbij
voorbij aan het genot van de organen
aan liefde en aan haat voorbij
ontdek ik
dat de tijd waaraan ik kleef
geen naam draagt
en geen teken

de eeuwigheid dekt mij toe met waan

ik dien in de cohorten
die gehaast
met razendsnelle oorlogstuigen
vanuit het leven rijden naar de dood
en uit de dood naar weer eens leven

luister aan de muren van de oneindigheid
uit welke verte de zo zachte tonen komen
naar welke sterren zij dan verder stromen

sluiers verbergen zijn gelaat
de poort is dichtgespijkerd

slechts de versozijde van de taal
weet
wat wij zijn

Gedicht uit Kille Heuvels

Joris Maurits Vanhaelewyn
2018

www.nachtvandeenvrijdenker.be

BIJLOKE & KASK GENT

10/11 2018

19:00

NACHT VAN DE VRIJ DENKER

SPECIAL GUEST

STEVEN PINKER

Samen met meer dan 30 filosofen & opiniemakers

Tickets beschikbaar op de website
Volg ons op facebook voor updates

@nachtvrijdenker

facebook.com/nachtvandeenvrijdenker

Een organisatie van

WAAR VRIJDENKERS THUIS ZIJN

met de steun van

Knack

instelling voor
Mondse Dialectvereniging
Oost-Vlaanderen

is vrijzinnig humanistisch

BOEKHANDEL
WALRY

VEEN
BOSCH &
KEUNING
UITGEVERSGROEP BELGIË

Hoe meer cultuur men heeft,
hoe meer mens men is.

RAYMOND MAECKELBERGHE

M

RAYMOND MAECKELBERGHE FOUNDATION

VIJFDE UITREIKING
prijzen
van het
‘Vrije Denken’

LAUREATEN 2018

**Prof. dr.
Petra De Sutter
en
het CGSO**

Centrum voor Gezinsplanning
en Seksuele Opvoeding

**Zaterdag 24 november 2018
om 17u30**

Gotische zaal Brugs stadhuis, Burg 12, Brugge
Aansluitend wordt een receptie aangeboden
in het stadhuis

Inschrijven voor het banket in Crowne Plaza
via info@maeckelberghefoundation.be

Vrijzinnig Huis Koksijde

Galloperstraat 48, 8670 Koksijde
Tel. 058 51 90 94
Gsm 0498 56 61 30
vanmuylem@skynet.be

huisvandeMens Diksmuide

Esenweg 30, 8600 Diksmuide
Tel. 051 55 01 60
diksmuide@demens.nu
www.demens.nu

Willemsfonds Koekelare

contactpersoon: André Laveyne
Brugse Heirweg 17
8680 Koekelare
Tel. 051 58 07 41
andre.laveyne1@telenet.be

Willemsfonds Nieuwpoort

contactpersoon: Maurice
Bellefroid, Recollettenstraat 41,
8620 Nieuwpoort | Tel. 058 23 60 56
Gsm 0475 66 43 42
info@willemsfondsnieuwpoort.be

Willemsfonds

Veurne-De Panne-Koksijde

contactpersoon: Ivan Winnock
Sasstraat 7, 8630 Veurne
Tel. 058 31 23 57
ivan.winnock@skynet.be

Vrienden van het GO! Westhoek

contactpersoon: Annie Decler
14e Artilleriestraat 7
8600 Diksmuide
Tel. 051 50 15 33
vriendengo.westhoek@gmail.com

**Humanistisch Verbond
Westhoek**

contactpersoon:
Anneleen Trogh
Sint Elisabethlaan 26
8660 De Panne
0494 85 12 27
anneleentrogh@hotmail.com

**Humanistisch Verbond
Koekelare-Diksmuide**

contactpersoon:
André Laveyne
Brugse Heirweg 17
8680 Koekelare
Tel. 051 58 07 41
andre.laveyne1@telenet.be

**Uitstraling permanente vorming
Westkust**

contactpersoon:
Marc Mortier
Astridplein 3-401
8670 Koksijde
Gsm 0475 97 21 98
marc-mortier@telenet.be

Comité vzw Panne Instituut

contactpersoon:
Eddy Deboyser
Duinhoekstraat 98
8660 De Panne
Tel. 058 41 22 19
Gsm 0473 89 39 14
deboyser.eddy@skynet.be

Vermeylenfonds

Koksijde-Oostduinkerke

contactpersoon: Maurits
De Picker, Koninklijke Baan
190A/301, 8670 Koksijde
Gsm 0477 29 38 37
depicker.maurits@skynet.be